

Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα

Πτυχιακή Εργασία

**«Ανάλυση και παρουσίαση χρηματοοικονομικών
καταστάσεων Δήμου Αγίας Παρασκευής»**

Σπουδαστές: ΓΡΑΨΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΣΤΥΛΙΑΝΗ (Α.Μ.: 2003143)
ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Α.Μ.:2000110)
Επιβλέπων Καθηγητής: κ. ΦΑΒΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καλαμάτα, 2009

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον καθηγητή μας, για την αμέριστη υποστήριξη και βοήθεια που μας προσέφερε καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

Επίσης, θα επιθυμούσαμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στους εργαζόμενους του δήμου Αγίας Παρασκευής, για την παροχή όλων των απαραίτητων στοιχείων και πληροφοριών για την ανάλυση του δήμου, χωρίς τα οποία θα ήταν αδύνατη η ολοκλήρωση της προσπάθειάς μας.

Περίληψη

Στην συγκεκριμένη εργασία, θα γίνει μια προσπάθεια αποσαφήνισης της έννοιας και της σημασίας της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα, θα αναλυθούν οι οικονομικές καταστάσεις του δήμου Αγίας Παρασκευής απ' όπου θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Ειδικότερα, η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια, η σπουδαιότητα και ο σκοπός των οικονομικών καταστάσεων καθώς επίσης παρουσιάζονται οι βασικότερες οικονομικές καταστάσεις που συγκροτούν οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία ερμηνείας και αξιολόγησης των οικονομικών καταστάσεων, οι αριθμοδείκτες. Παρουσιάζονται οι κυριότερες κατηγορίες τους, η χρησιμότητά τους καθώς και τυχόν προβλήματα που τυχόν παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή τους.

Στο επόμενο κεφάλαιο, παρουσιάζεται ο δήμος Αγίας Παρασκευής όπως αυτός διαρθρώνεται υπηρεσιακά, με έμφαση στο ρόλο και τη λειτουργία της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο πραγματοποιείται ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του δήμου Αγίας Παρασκευής υπολογίζοντας αριθμοδείκτες ρευστότητας, κεφαλαιακής δομής και διαχείρισης περιουσίας. Μέσω των συγκεκριμένων δεικτών θα είναι δυνατή η αξιολόγηση της κατάστασης στην οποία βρίσκεται ο δήμος, από την οικονομική πλευρά, αλλά και της πορείας που έχει χαράξει.

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη.....	3
Πίνακας Περιεχομένων.....	4
Κεφάλαιο 1^ο - Χρηματοοικονομική ανάλυση οικονομικών καταστάσεων - Έννοιες - Σημασία.....	6
1.1. Η κοινωνική προσφορά της χρηματοοικονομικής ανάλυσης καταστάσεων.....	7
1.2. Χρηματοοικονομικές πληροφορίες και λογιστικές καταστάσεις	8
1.2.1. Είδη και πηγές χρηματοοικονομικών πληροφοριών	9
1.3. Ο σκοπός των οικονομικών καταστάσεων	10
1.4. Η σπουδαιότητα ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων μιας επιχείρησης..	11
1.5. Οι ετήσιες λογιστικές καταστάσεις και τα πλεονεκτήματά τους.....	12
1.6. Οι κυριότερες λογιστικές καταστάσεις	13
1.6.1. Ο Ισολογισμός.....	14
1.6.2. Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.....	18
1.6.3. Ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων	20
Κεφάλαιο 2^ο - Χρηματοοικονομική ανάλυση οικονομικών καταστάσεων και αριθμοδείκτες.....	22
2.1. Οι αριθμοδείκτες ως εργαλείο ερμηνείας οικονομικών καταστάσεων	23
2.1.1. Οι στόχοι και η σπουδαιότητα των αριθμοδεικτών	24
2.2. Οι τρόποι κατάρτισης των αριθμοδεικτών.....	25
2.2.1. Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών στα πλαίσια του ΓΛΣ.....	26
2.2.2. Τα προβλήματα υπολογισμού και ερμηνείας των αριθμοδεικτών	27
2.3. Οι κατηγορίες των αριθμοδεικτών	28
2.3.1. Η συγκριτική αξία - πρότυπα ανάλυσης	30
2.3.2. Οι γενικές αρχές της ανάλυσης μέσω δεικτών	33
Κεφάλαιο 3^ο - Παρουσίαση του δήμου Αγ. Παρασκευής.....	36
3.1. Η ιστορική εξέλιξη του δήμου Αγ. Παρασκευής	37
3.2. Η διάρθρωση των υπηρεσιών του δήμου Αγίας Παρασκευής	39
3.3. Ο ρόλος και η λειτουργία της Διεύθυνσης των Οικονομικών Υπηρεσιών	41
3.3.1. Τμήμα Εσόδων.....	42
3.3.2. Τμήμα Λογιστηρίου - Προϋπολογισμού	45
3.3.3. Τμήμα Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας.....	47

3.3.4. Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικών	49
3.3.5. Τμήμα Ταμείου	51
3.3.6. Τμήμα Κοιμητηρίου	52
Κεφάλαιο 4^ο - Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων του δήμου Αγ. Παρασκευής.....	54
4.1. Οι οικονομικές καταστάσεις του δήμου Αγ. Παρασκευής.....	55
4.1.1. Οι ισολογισμοί του δήμου (2005 - 2007)	55
4.1.2. Η κατάσταση των αποτελεσμάτων των χρήσεων (2005 - 2007)	58
4.2. Ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του δήμου Αγ. Παρασκευής με τη χρήση αριθμοδεικτών	61
4.2.1. Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας	61
4.2.2. Οι αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής.....	64
4.2.3. Οι αριθμοδείκτες διαχείρισης περιουσίας.....	68
4.3. Συμπεράσματα	71
Επίλογος	74
Βιβλιογραφία.....	75
Παράρτημα	77
Λίστα Πινάκων - Διαγραμμάτων	77
Ισολογισμοί χρήσεων	78

Κεφάλαιο 1^ο
Χρηματοοικονομική ανάλυση
οικονομικών καταστάσεων - Έννοιες -
Σημασία

1.1. Η κοινωνική προσφορά της χρηματοοικονομικής ανάλυσης καταστάσεων

Ο ρόλος της χρηματοοικονομικής ανάλυσης στην ευρύτερη κοινωνία συνδέεται με αυτόν της κυκλοφορίας των χρηματοοικονομικών πληροφοριών και έρχεται να κάνει αφ' ενός αποτελεσματικότερη τη χρήση τους στη λήψη οικονομικών αποφάσεων, κι αφετέρου οικονομικότερη την παραγωγή και την κυκλοφορία τους.

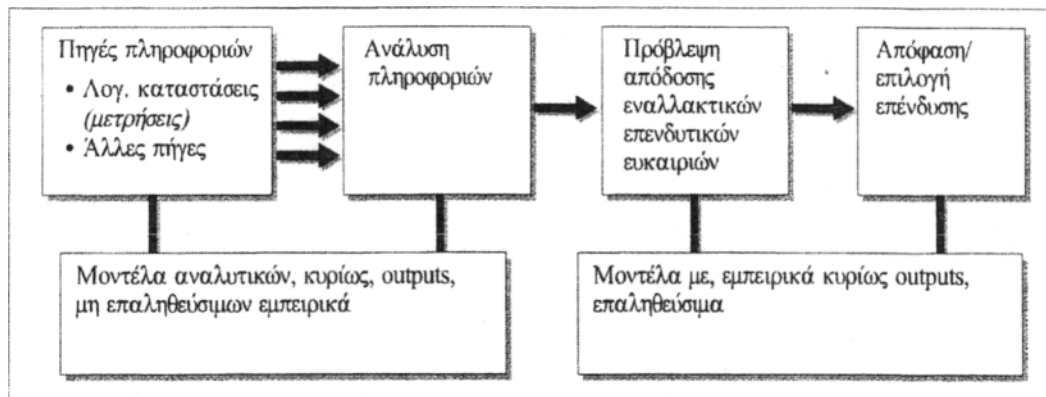
Τα παραπάνω οφέλη γίνονται εμφανέστερα αν λάβει κανείς υπόψη του ότι, στην πρώτη περίπτωση, η πληροφοριακή εκμετάλλευση μπορεί να αποδώσει περισσότερα με την εντατικότερη και πιο εξειδικευμένη επεξεργασία και μελέτη των τυποποιημένων, κωδικοποιημένων και περιληπτικών λογιστικών καταστάσεων.

Ενώ παράλληλα, στη δεύτερη, είναι γνωστό πόσο δαπανηρή είναι η δημοσίευση από τους υπό εξέταση οργανισμούς όλων των στοιχείων σε τέτοια μορφή που αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν απευθείας χωρίς άλλη επεξεργασία στα κατά περίπτωση μοντέλα πρόβλεψης και απόφασης.

Εννοείται ότι τα αναφερθέντα οφέλη της χρηματοοικονομικής ανάλυσης προκύπτουν σε όσους δεν έχουν πρόσβαση στα εσωτερικά πληροφοριακά συστήματα των οικονομικών οργανισμών. Όμως, οφέλη μπορούν να προκύψουν και στους εντός μιας μονάδας σε περίπτωση συγκριτικής χρηματοοικονομικής ανάλυσης της μονάδας τους με άλλες παρόμοιες στην αντικειμενική μορφή που η ανάλυση αυτή εφαρμόζεται από τους εκτός των μονάδων¹.

¹ Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

Σχήμα 1
Η διαδικασία λήψης οικονομικών αποφάσεων

Πηγή: Κάντζος, 2002

1.2. Χρηματοοικονομικές πληροφορίες και λογιστικές καταστάσεις

Η σημαντικότερη πηγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών παραμένει μέχρι σήμερα το λογιστικό σύστημα της επιχείρησης που στηρίζεται στις αρχές της λογιστικής ιστορικού κόστους. Προσφερόμενες με τη μορφή των καθιερωμένων λογιστικών καταστάσεων και βασικά για εξωτερική χρήση, οι πληροφορίες αυτές αποτελούν τα σπουδαιότερα αριθμητικά στοιχεία από όλη τη μεγάλη «γκάμα» πληροφοριών που υπάρχει στη διάθεση του χρηματοοικονομικού αναλυτή. Επειδή όμως τα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων είναι προϊόν μετρήσεων που στηρίζονται σε μια σειρά από αρχές, παραδοχές και εκτιμήσεις, η φαινομενική τους ακρίβεια μπορεί να παραπλανήσει τον χρήστη τους. Τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη χρηματοοικονομική ανάλυση αν ο αναλυτής δεν έχει υπόψη του και δεν γνωρίζει τη βασική λογιστική διαδικασία της οποίας αποτελούν προϊόν καθώς και τις παραδοχές επί των οποίων έχει στηριχτεί η μέτρησή τους.

Οι γνωστές λογιστικές καταστάσεις είναι το προϊόν του λογιστικού συστήματος κάθε επιχείρησης που ακολουθεί τη λογιστική διαδικασία

ιστορικού κόστους και χαρακτηρίζεται από την τεχνική της διπλογραφικής μεθόδου, όπως αυτή περιγράφηκε για πρώτη φορά το 1494 από τον Luca Pacioli. Σε αναζήτηση ακόμη μιας δικής της θεωρίας, η Λογιστική είναι περισσότερο γνωστή από την τεχνική της πλευρά απ' ό,τι από τη θεωρητική της. Έτσι πολλοί αναφέρονται σ' αυτή σαν τη διαδικασία της συλλογής, καταχώρησης, ομαδοποίησης και, τελικά, παρουσίασης αριθμητικών στοιχείων γύρω από την οικονομική δραστηριότητα μιας μονάδας με κύρια επιδίωξη τη συμβολή στη μέτρηση των αποτελεσμάτων της, στην εκτίμηση της παρούσας οικονομικής θέσης της καθώς και την πρόβλεψη των προοπτικών της.

Σαν δευτερεύουσα υπηρεσία των λογιστών θα μπορούσε να θεωρηθεί η επεξήγηση των λογιστικών πληροφοριών που αυτοί σαν ειδικοί μεταδίδουν. Αυτές οι ετήσιες λογιστικές καταστάσεις, όταν έχουν ελεγχθεί από ανεξάρτητους, ελεγκτές λογιστές, αποτελούν το κύριο input στη χρηματοοικονομική ανάλυση. Όμως, παρόλη την ευρεία αποδοχή και χρησιμοποίησή τους, είναι ή θα πρέπει να είναι γνωστό, σε όλους τους επιστημονικά απασχολούμενους στον ευρύτερο οικονομικό τομέα, ότι οι λογιστικές καταστάσεις δεν είναι αλάθητες ούτε εύκολες στη χρησιμοποίησή τους. Θα πρέπει, επομένως, ο αναλυτής να έχει ικανή γνώση των δυνατοτήτων, των περιορισμών και των αδυναμιών των λογιστικών καταστάσεων, κάτι το οποίο μπορεί να αποκτηθεί σε κάποιο βαθμό με τη γνώση του τρόπου και των συνθηκών παραγωγής τους².

1.2.1. Είδη και πηγές χρηματοοικονομικών πληροφοριών

Η ανάλυση των πληροφοριών οι οποίες θα αποτελέσουν το input στη φάση της πρόβλεψης μπορεί να επεκταθεί σε μια μεγάλη «γκάμα» πληροφοριών,

² Γκλεζάκος Μ. (2004), «Εισαγωγή στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς

στοιχείων και μηνυμάτων τα οποία μπορούν επίσης να προέρχονται από μια μεγάλη ποικιλία πηγών, όπως φαίνεται και στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

Πηγές χρηματοοικονομικών και άλλων σχετικών πληροφοριών

Χρηματοοικονομικές πληροφορίες	Ετήσιες λογιστικές καταστάσεις
	Ενδιάμεσες λογιστικές καταστάσεις
	Καταστάσεις που υποβάλλονται στο χρηματιστήριο
	Ανακοινώσεις
	Προϋπολογισμούς
	Χρηματιστηριακά στοιχεία
	Εκθέσεις αναλυτών
	Φορολογικούς καταλόγους
Οικονομικά στατιστικά στοιχεία	Επίσημα στατιστικά στοιχεία διάφορων κρατικών και διεθνών οργανισμών
	Στατιστικές ιδιωτικών φορέων
Μη αριθμητικά, χρηματοοικονομικά στοιχεία	Εφημερίδες
	Επαγγελματικά περιοδικά
	Διαφημιστικές καμπάνιες
	Δικαστικές αποφάσεις
	Αιτήματα και διαμαρτυρίες προσωπικού
	Νομοσχέδια και νόμους
	Εκθέσεις προϊόντων
	Τράπεζες
	Προσωπικές επαφές

Πηγή: Κάντζος, 2002

1.3. Ο σκοπός των οικονομικών καταστάσεων

Σύμφωνα με το πρώτο πρότυπο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, οι οικονομικές καταστάσεις είναι μία δομημένη οικονομική παρουσίαση της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και των συναλλαγών που έχουν αναληφθεί από αυτή. Η επιδίωξη των οικονομικών καταστάσεων είναι να παρέχουν πληροφορίες οι οποίες είναι σχετικές την οικονομική θέση, την απόδοση και τις ταμιακές ροές της επιχείρησης, που είναι χρήσιμες σε μια ευρεία ομάδα χρηστών προκειμένου με την αξιοποίησή τους να λαμβάνουν οικονομικές αποφάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις δείχνουν επίσης τα αποτελέσματα της διαχείρισης των οικονομικών πόρων που έχουν διατεθεί στη διοίκηση. Για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικές με τα ακόλουθα στοιχεία μιας επιχείρησης³:

- 1) Τα περιουσιακά στοιχεία.
- 2) Τις υποχρεώσεις.
- 3) Τα ίδια κεφάλαια.
- 4) Τα έσοδα και τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των κερδών και ζημιών.
- 5) Τις ταμιακές ροές.

Αυτές οι πληροφορίες, παράλληλα με άλλες πληροφορίες στο Προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων, βοηθούν τους χρήστες να προεκτιμήσουν τις μελλοντικές ταμιακές ροές της επιχείρησης και ειδικότερα το χρόνο και τη βεβαιότητα της δημιουργίας Ταμιακών διαθεσίμων και Ταμιακών ισοδύναμων

1.4. Η σπουδαιότητα ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων μιας επιχείρησης

³ Ζαφειρόπουλος Η. (2005), «Η προσέγγιση των οικονομικών καταστάσεων: Κρίσιμα στοιχεία για την προετοιμασία της ανάλυσής τους», Δημοσίευση στο «Investment Research and Analysis Journal»,

Βασικός στόχος της ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων είναι η διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων οι οποίες αφορούν την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν η χορήγηση πιστώσεων, η επιλογή επενδύσεων, η αμοιβή στελεχών και εργαζομένων.

Η λεπτομερής γνώση χρηματοοικονομικής λογιστικής αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για έναν αναλυτή, γιατί η γνώση αυτή θα του επιτρέψει να αναγνωρίσει τις ελλείψεις των δημοσιευμένων λογιστικών καταστάσεων, να αναζητήσει πληροφορίες και να προσαρμόσει τα λογιστικά μεγέθη προκειμένου να αντεπεξέλθει στους σκοπούς της ανάλυσης του⁴.

1.5. Οι ετήσιες λογιστικές καταστάσεις και τα πλεονεκτήματά τους

Οι λογιστικές καταστάσεις αποτελούν μια από τις πολλές πηγές χρηματοοικονομικών πληροφοριών στη διάθεση των χρηστών τους. Στη συγκεκριμένη ενότητα, θα παρουσιαστούν τα βασικά πλεονεκτήματα που έχουν οι λογιστικές καταστάσεις για τα οποία αυτές προτιμούνται έναντι των άλλων πηγών παρ' όλες τις περιορισμένες δυνατότητες τους και τις προαναφερθείσες αδυναμίες⁵.

- 1) Οι λογιστικές καταστάσεις αποτελούν μια πηγή πληροφόρησης χαμηλού, σχετικά, κόστους. Στις περισσότερες χώρες οποιοσδήποτε μπορεί να προμηθευτεί τις λογιστικές καταστάσεις διαφόρων επιχειρήσεων χωρίς κόστος εφόσον αυτές υποβάλλονται υποχρεωτικά σε επαρκή δημοσίευση. Από την άλλη μεριά, οργανισμοί που ειδικεύονται στην παροχή πληροφοριών χρεώνουν σημαντικά ποσά για την πρόσβαση τρίτων στις πληροφοριακές τους βάσεις.

⁴ Αθανασόπουλου Κ., Γεωργόπουλου Α., Μπέλλα Α. (2007), «Ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Σημειώσεις μαθήματος Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς

⁵ Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

- 2) Οι πληροφορίες των λογιστικών καταστάσεων είναι πιο έγκαιρες από αυτές άλλων πηγών. Η διοίκηση της επιχείρησης συνήθως τις δημοσιεύει νωρίτερα από ότι αυτές διατίθενται από άλλες πηγές και εν πάσει περιπτώσει, σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- 3) Οι πληροφορίες των λογιστικών καταστάσεων κατά τη διαδικασία της λήψης αποφάσεων οικονομικής φύσης είναι περισσότερο σχετικές με το αντικείμενο μελέτης. Όταν το αντικείμενο είναι η αξιολόγηση εναλλακτικών επενδυτικών ευκαιριών που παρουσιάζονται κυρίως με τη μορφή οικονομικών μονάδων και επιχειρήσεων είναι φυσικό οι λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες αποτελούν το προϊόν των κατά περίπτωση και ειδικά για αυτές σχεδιασμένων λογιστικών συστημάτων των επιχειρήσεων, να αποδίδουν πληρέστερα, αμεσότερα και ευκρινέστερα την αναζητούμενη εικόνα των αντίστοιχων μονάδων, στο σύνολο τους, αλλά και στις επιμέρους λεπτομέρειες.
- 4) Οι λογιστικές καταστάσεις αποτελούν πιο αξιόπιστη πηγή πληροφόρησης. Ειδικά, όταν αυτές έχουν ελεγχθεί από ορκωτούς ελεγκτές, αποτελούν την πιο αξιόπιστη οικονομική εικόνα μιας μονάδας. Αλλά και οι μη ελεγμένες από ορκωτούς και μη ορκωτούς ελεγκτές καταστάσεις είναι πιο αξιόπιστες ως προς το στόχο και τις ανάγκες για πληροφόρηση οικονομικής φύσης, αφού αυτές έχουν ως βάση τους το ίδιο το σύστημα που ικανοποιεί τις ίδιες περίπου ανάγκες σε πληροφόρηση και τους εντός της επιχείρησης. Αν και η πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των εντός της επιχείρησης και εξωτερικών ομάδων, θα μπορούσε να επηρεάσει την αντικειμενικότητα των πληροφοριών, είναι μάλλον δύσκολο η διοίκηση να αλλοιώσει σημαντικά την πληροφοριακή βάση του λογιστικού συστήματος που ελέγχει χωρίς να χαθεί ανεπανόρθωτα και γι' αυτούς τους ίδιους η αρχική εικόνα και ο έλεγχος της μονάδας που διοικούν.

Επιπλέον, στις πληροφορίες άλλων πηγών είναι δυνατόν να παρεισφρήσουν σκόπιμα ή αναπόφευκτα, και στοιχεία που έχουν άλλους στόχους, για

παράδειγμα διαφημιστικούς, από εκείνους της αυστηρά χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

1.6. Οι κυριότερες λογιστικές καταστάσεις

Το σει των ετήσιων λογιστικών καταστάσεων σήμερα περιλαμβάνει συνήθως και την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου στην οποία συνοψίζονται οι δραστηριότητες της προηγούμενης χρήσης και προβάλλονται επίσης και οι προοπτικές της επιχείρησης για το άμεσο μέλλον. Περιέχονται επίσης και στοιχεία, εικονογραφημένα πολλές φορές, για τα προϊόντα και τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης και άλλες ενδιαφέρουσες, μη ποσοτικές, πληροφορίες. Το τμήμα, πάντως, που περιέχει τις απαραίτητες λογιστικές καταστάσεις περιλαμβάνει τις εξής τουλάχιστον πληροφορίες⁶:

- 1) Ισολογισμό.
- 2) Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.
- 3) Πίνακα διάθεσης κερδών.
- 4) Κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων (στην Ελλάδα δεν είναι υποχρεωτική).
- 5) Προσάρτημα.
- 6) Έκθεση Ελεγκτών.

1.6.1. Ο Ισολογισμός

Ο ισολογισμός, η κατάσταση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης, παρέχει πληροφορίες για τους οικονομικούς πόρους μιας επιχείρησης και τις

⁶ Γκλεζάκος Μ. (2004), «Εισαγωγή στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς

απαιτήσεις/δικαιώματα επ' αυτών, από τους πιστωτές ή τους ιδιοκτήτες, σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ο ισολογισμός συνιστά την οικονομική φωτογραφία με μονάδας σε μια συγκεκριμένη στιγμή. Παρουσιάζει την οικονομική θέση και διάρθρωση της επιχείρησης στη γενική διάταξη Ενεργητικό = Πηγές Ενεργητικού (Υποχρεώσεις + Ίδια Κεφάλαια) και τα απαρτίζοντα τις βασικές αυτές κατηγορίες επιμέρους στοιχεία σε στατική μορφή και σε αντίθεση τη μορφή ροής με την οποία αυτά παρουσιάζονται στις άλλες λογιστικές καταστάσεις.

Το ενεργητικό αποτελεί συγκεκριμένο και προσχεδιασμένο σύνολο οικονομικών πόρων με την άμεση ή μελλοντική χρήση των οποίων η οικονομική μονάδα επιδιώκει την επίτευξη του σκοπού της. Οι υποχρεώσεις είναι οι απαιτήσεις των πιστωτών για οικονομικούς πόρους που έχουν επενδύσει/δανείσει προσωρινά και υπό συγκεκριμένους οικονομικούς και χρονικούς όρους στην συγκεκριμένη μονάδα.

Τα ίδια κεφάλαια αντιπροσωπεύουν τα δικαιώματα των ιδιοκτητών επί των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και αποτελούν επένδυση μονιμότερης και άνευ όρων μορφής σ' αυτήν, εφόσον οι μέτοχοι, σε αντίθεση με άλλους επενδυτές και πιστωτές, έχουν τελευταία προτεραιότητα και μόνον στα απομένοντα (μετά την ικανοποίηση των πιστωτών) περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Τα ίδια κεφάλαια απαρτίζοντα συνήθως από δύο μέρη: το εισφερθέν κεφάλαιο και τα παρακρατηθέντα κέρδη ή αποθεματικά. Ενώ το εισφερθέν κεφάλαιο αντιπροσωπεύει τις αξίες που οι ιδιοκτήτες επένδυσαν στην επιχείρηση σε αντάλλαγμα ιδιοκτησιακού συμφέροντος σ' αυτήν (μετοχών, μεριδίων κ.λπ.), τα παρακρατηθέντα κέρδη συνιστούν, συνήθως, επανεπένδυση αυτών στην επιχείρηση από τη διοίκηση και προς όφελος των ιδιοκτητών. Κανονικά η διοίκηση της επιχείρησης διαχειρίζεται τα περιουσιακά της στοιχεία έτσι ώστε μακροπρόθεσμα οι ιδιοκτήτες να παίρνουν περισσότερα από ό,τι δίνουν στην επιχείρηση. Όμως το γεγονός ότι στις περισσότερες επιχειρήσεις ένα μεγάλο ποσοστό των κερδών συνεχώς παρακρατείται από τη διοίκηση για ανάπτυξη και επέκταση της επιχείρησης υπογραμμίζει το συμφέρον και των managers στις σύγχρονες επιχειρήσεις,

στις οποίες διαφαινονται έτσι δύο κυρίως τάξεις επενδυτών με επιρροή: οι ιδιοκτήτες που επενδύουν κεφάλαια και οι managers που επενδύουν το διοικητικό τους ταλέντο και την επιχειρησιακή τους γνώση.

Επίσης, τα ίδια κεφάλαια με τις υποχρεώσεις φανερώνουν τις πηγές από τις οποίες προήλθε το ενεργητικό και με το οποίο βρίσκονται σε σχέση ισότητας του τύπου⁷:

Ενεργητικό = Πηγές ενεργητικού ή

Ενεργητικό = Ίδια κεφάλαια + Ξένα κεφάλαια ή

Ενεργητικό = Ίδια κεφάλαια + Υποχρεώσεις ή

Ενεργητικό = Παθητικό (ΙΚ+Υ)

Η έννοια αυτής της ισότητας γίνεται αμέσως φανερή αν εξεταστεί η φύση κάθε μιας από τις τρεις συνισταμένες της. Το ενεργητικό είναι κάποιοι οικονομικοί πόροι/περιουσιακά στοιχεία στη διάθεση της επιχείρησης, που αποτελεί νομικό (και όχι φυσικό) πρόσωπο και έτσι δεν έχει εξουσία αυτοδιάθεσης. Από την άλλη μεριά της ισότητας εμφανίζονται οι απαιτήσεις ή τα δικαιώματα επ' αυτών των περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν μπορούν να είναι παρά ισόποσα με τα περιουσιακά αυτά στοιχεία. Έτσι υφίσταται η σχέση:

Περιουσιακά στοιχεία = Δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων

Στον ισολογισμό, και μέσα από την παραπάνω ισότητα, μπορεί να δει κανείς τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης σε δύο διαστάσεις. Σ' αυτή που τα παρουσιάζει σαν μια λίστα οικονομικών πόρων υπό τον έλεγχο της επιχείρησης και σ' αυτή που τα εξισώνει με τα ισόποσα δικαιώματα επ' αυτών μιας ή περισσότερων κατηγοριών νομικών ή φυσικών προσώπων εκτός της επιχείρησης. Προφανώς, λόγω αυτής της ισότητας η κατάσταση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης λέγεται και ισολογισμός. Επίσης, η ισότητα αυτή επιβάλλει, αναπόφευκτα, τη δυσκότητα και στην λειτουργική τεχνική της

⁷ Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

σύγχρονης λογιστικής (η οποία αποκαλείται και λογιστική διπλογραφικού συστήματος) και επιτυγχάνει μέσω της τεχνικής αυτής την παρακολούθηση όχι μόνον των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, αλλά και των μεταβολών των δικαιωμάτων των τρίτων έναντι των περιουσιακών στοιχείων της μονάδας. Η έννοια της καθαρής θέσης συνδέεται με τα νόμιμα δικαιώματα επί των εναπομενόντων (μόνο) στοιχείων του ενεργητικού μετά την ικανοποίηση των τρίτων και είναι ευκρινής και στην λογιστική ισότητα:

$$\begin{aligned} \text{Ενεργητικό} &= \text{Ίδια κεφάλαια} + \text{Υποχρεώσεις ή} \\ \text{Ενεργητικό} - \text{Υποχρεώσεις} &= \text{Ίδια κεφάλαια} = \text{Καθαρή θέση} \end{aligned}$$

Τα στοιχεία του ενεργητικού, καθώς και οι υποχρεώσεις του λεγόμενου και παθητικού έχουν ομαδοποιηθεί σε πρώτο επίπεδο στον ισολογισμό σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το χρόνο λήξης τους. Κυκλοφορούντα ή τρέχοντα (current) και πάγια στο ενεργητικό και βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα στο παθητικό. Εννοείται ότι τα ίδια κεφάλαια θα μπορούσαν και αυτά να καταταγούν στα μακροπρόθεσμα στοιχεία του παθητικού. Κυκλοφορούν ενεργητικό και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις λέγονται τα στοιχεία εκείνα του ισολογισμού τα οποία, προβλέπεται να μετατραπούν, να καταναλωθούν ή να λήξουν μέσα σε διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία του ισολογισμού. Τέτοια στοιχεία είναι το ταμείο, τα υπόλοιπα πελατών και τα αποθέματα από την πλευρά του ενεργητικού, ενώ από την πλευρά του παθητικού οι λογαριασμοί προμηθευτών, ασφαλιστικά ταμεία, φόροι, αερίσματα πληρωτέα και η τρέχουσα δόση των μακροπρόθεσμων δανείων. Πάγια είναι στοιχεία όπως τα κτίρια και τα διάφορα μηχανήματα της επιχείρησης, καθώς και αξιόγραφα συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις με σκοπό τον έλεγχο ή κάποια μακροπρόθεσμη σχέση με αυτές από την πλευρά του ενεργητικού, ενώ από την πλευρά του παθητικού παραδείγματα μακροπρόθεσμων τέτοιων αποτελούν το άληκτο μέρος των μακροπρόθεσμων δανείων, προβλέψεις για

αποζημίωση προσωπικού κατά την αποχώρησή τους από την επιχείρηση και, βέβαια, το μετοχικό κεφάλαιο.

- 1) Το ποσό στο οποίο εκφράζεται κάθε περιουσιακό στοιχείο και υποχρέωση, που περιέχονται σε έναν ισολογισμό, βασίζεται στις εξής δύο βάσεις αποτίμησης: Μετρητά ή ισοδύναμο μετρητών τρέχουσας αξίας,
- 2) Κόστος κτήσης (ιστορικό κόστος).

Παρατηρώντας τον ισολογισμό μιας μονάδας δεν μπορεί κανείς να μη σκεφτεί μια σειρά από περιουσιακά στοιχεία και αξίες που δεν εμφανίζονται σ' αυτόν. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η αξία του ειδικευμένου προσωπικού, των δυναμικών διοικητικών στελεχών. Λόγω των ιδιαίτερων δυσκολιών στην αποτίμηση τους, τέτοιες αξίες συνήθως δεν εμφανίζονται μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων. Δεν εμφανίζονται επίσης και οι πιθανές υποχρεώσεις που θα προκύψουν από εκκρεμούσες δίκες εις βάρος της επιχείρησης πλην ίσως σαν σημειώσεις στο προσάρτημα των λογιστικών καταστάσεων. Η αρχή της αντικειμενικότητας καθώς και αυτή της συντηρητικότητας δεν επιτρέπουν την εμφάνιση αξιών που δεν έχουν προκύψει σε ελεύθερη συναλλαγή ούτε την υπερεκτίμησή τους.

1.6.2. Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (Income statement) παρέχει πληροφορίες για την εκτίμηση της οικονομικής απόδοσης ή επίδοσης μιας επιχείρησης μέσα σε μια χρονική περίοδο, στην εκλαϊκευμένη μορφή έσοδα μείον έξοδα τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά. Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης θα πρέπει βασικά να παρουσιάζει τη μέτρηση της επίδοσης της μονάδας, αν και θα έπρεπε να δίνεται ταυτόχρονα και η μέτρηση της διατήρησης των κεφαλαίων της, κάτι το οποίο θα αποτελούσε μια ακριβέστερη ή μάλλον επιστημονικότερη μέτρηση του κέρδους σύμφωνα τον Hicks. Εάν ήταν δυνατόν να υπάρξουν ακριβείς μέθοδοι μέτρησης μεγεθών εκείνων, στα οποία δίνονται οι έννοιες του πλούτου και της αξίας τότε θα

μπορούσε η μέτρηση των δύο παραπάνω μεγεθών (κέρδους και κεφαλαίου) να είναι σχετικά εύκολη υπόθεση. Όμως, το στοιχείο της αβεβαιότητας και του ρίσκου που περιέχεται σε ορισμένες μη ολοκληρωμένες πράξεις που σχετίζονται με τον προσδιορισμό του αποτελέσματος της επιχείρησης καθιστά ειδικά το πρώτο από τα παραπάνω δύο αδύνατο. Ο χρηματοοικονομικός αναλυτής θα ιεραρχήσει, πιθανόν, τη μέτρηση της επίδοσης μιας επιχείρησης σαν την πρώτη σε σημασία και σαν το σπουδαιότερο αντικειμενικό του στόχο, αλλά αυτό, έστω και σαν μοναδική επιδίωξη, καθίσταται πολύ δύσκολο στην πράξη, ειδικά λόγω των πολλών και αντικρουόμενων ορισμών περί κέρδους αλλά και των ατελών μεθόδων μέτρησης του.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εισοδηματικής δραστηριότητας της επιχείρησης σε μια περίοδο και συνεπώς εμφανίζει ροές. Αντίθετα, ο ισολογισμός παρουσιάζει μια κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων επ' αυτών σε μια δεδομένη στιγμή και αναφέρεται σε δέσμες αξιών.

Οι έννοιες εισοδήματος και έσοδα είναι περίπου συνώνυμες και χρησιμοποιούνται συνήθως εναλλακτικά στο ευρύτερο οικονομικό λεξιλόγιο. Η δημιουργία εσόδων αποτελεί τη βασικότερη επιδίωξη των περισσότερων επιχειρήσεων και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης σκοπό έχει να δώσει μια εκτίμηση του κατά πόσο επιτυχής υπήρξε η επιχείρηση στην επιδίωξη αυτού του στόχου σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Καθαρό εισόδημα (net income) ή καθαρό κέρδος (net profit) εννοείται η διαφορά μεταξύ εσόδων και εξόδων (revenues and expenses), υπό την προϋπόθεση βέβαια, ότι αυτά βρίσκονται σε ακριβή αντιστοιχία. Αυτό στην πράξη επιτυγχάνεται συσχετίζοντας έσοδα και έξοδα μιας και της αυτής περιόδου.

Η ακριβής αντιστοιχία και συσχέτιση εσόδων και εξόδων στην εξαγωγή αποτελέσματος μιας περιόδου αποτελεί μια από τις σημαντικότερες λογιστικές αρχές. Κατά τον Hicks, κέρδος είναι το ποσό το οποίο μπορεί κάποιος να ξοδέψει σε μια περίοδο και να βρεθεί πάλι στην ίδια οικονομική θέση που βρισκόταν στην αρχή αυτής της περιόδου. Στην περίπτωση της επιχείρησης, κέρδος είναι αυτό που μπορεί να μοιραστεί χωρίς να μειωθεί το κεφάλαιο

(capital), ενώ θα πρέπει να διευκρινιστεί εδώ αν πρόκειται για τη διατήρηση του χρηματοοικονομικού κεφαλαίου της (financial capital) ή του φυσικού (physical), εννοούμενου του τελευταίου ως τη δυνατότητα της μονάδας να προμηθεύει έναν αριθμό μονάδων συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσιών.

Το πρόβλημα με τις δύο αυτές έννοιες διατήρησης κεφαλαίου δημιουργείται από την αλλαγή των τιμών στην ευρύτερη οικονομία και στην κατανόηση που θα πρέπει να έχει κανείς, αν δηλαδή παρουσιάζονται στις λογιστικές καταστάσεις μιας μονάδας τα αποτελέσματα της δραστηριότητας της επί της οικονομικής κατάστασης των ιδιοκτητών της ή τις επιδράσεις επί της οικονομικής οντότητας της ίδιας της μονάδας, οπότε και αρχίζουμε πλέον να μιλάμε μάλλον για μετρήσεις φυσικών μεγεθών (των οποίων η αξία μεταβάλλεται ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά), παρά οικονομικών μεγεθών, αν και η λογιστική αρχή της συνέχειας της μονάδας μπορεί να τηρηθεί και σ' αυτή την δευτέρα περίπτωση με πρόσθετη αναφορά στο ποσό που θα πρέπει να παρακρατηθεί από τα κέρδη για τη διατήρηση της παραγωγικής δυνατότητας της μονάδας.

Έσοδα είναι η εισροή περιουσιακών στοιχείων (ή η μείωση υποχρεώσεων) που συνδέεται με την πώληση αγαθών και υπηρεσιών από την επιχείρηση. Έξοδα είναι η εκροή περιουσιακών στοιχείων (ή η αύξηση των υποχρεώσεων) που διατέθηκαν στην δημιουργία εσόδων. Το κόστος πωληθέντων, για παράδειγμα, αντιπροσωπεύει το κόστος κτήσης των εμπορευμάτων που πωλήθηκαν στους πελάτες της επιχείρησης. Στα έξοδα διοίκησης μπορούν να περιλαμβάνονται και οι μισθοί υπαλλήλων (πληρωθέντες ή πληρωτέοι) για τις υπηρεσίες τους, που συνέβαλαν στη δημιουργία των εσόδων της περιόδου. Κάθε έξοδο αντιπροσωπεύει, είτε μια ισόποση μείωση περιουσιακού στοιχείου, είτε ισόποση αύξηση σε υποχρεώσεις. Η επιχείρηση επιδιώκει τη δημιουργία θετικής διαφοράς εισροής εσόδων και εκροής εξόδων στην προσπάθεια της να δημιουργήσει έσοδα και η διαφορά αυτή συνιστά τη λογιστική μέτρηση του αποτελέσματος αυτής της προσπάθειας κατά περιόδους/ χρήσεις. Κόστος είναι η τιμή απόκτησης αγαθού ή υπηρεσίας. Δαπάνη είναι η οριστική ανάλωση χρηματιστικών, συνήθως πόρων σε κάποιο έργο ή σκοπό.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήση συνδέεται με τον ισολογισμό στην αρχή και στο τέλος της περιόδου μέσω του πίνακα διάθεσης κερδών. Όπως και με τα στοιχεία του ισολογισμού, έτσι και η μέτρηση των εσόδων και των εξόδων γίνεται, είτε σε μετρητά ή ισοδύναμο μετρητών, είτε στο κόστος κτήσης⁸.

1.6.3. Ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων

Ο πίνακας διάθεσης κερδών ή αποτελεσμάτων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των καταστάσεων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά και αυτός. Στην περίπτωση της ανώνυμου εταιρίας αυτός αρχίζει με το υπόλοιπο του λογαριασμού «Υπόλοιπο εις νέον» στην αρχή της περιόδου. Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο αρχίζει με τα αποτελέσματα της παρούσας χρήσης και μετά προσθέτει σ' αυτά το υπόλοιπο του λογαριασμού «Υπόλοιπο εις νέον».

Στη συνέχεια προστίθενται αποτελέσματα της παρούσας χρήσης, φορολογικές διαφορές προηγούμενων χρήσεων, αν υπάρχουν, καθώς και ό,τι αποθεματικά έχει αποφασιστεί να μοιραστούν σ' αυτή τη χρήση. Από το σύνολο αυτό αφαιρείται ο φόρος εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης και στη συνέχεια εμφανίζεται ο τρόπος που διατίθεται το υπόλοιπο, δηλαδή σε μέρος, διάφορα αποθεματικά, αμοιβές διοικητικού συμβουλίου, και ό,τι απομένει αποτελεί το υπόλοιπο του λογαριασμού «Υπόλοιπο εις νέον» στο τέλος αυτής της χρήσης⁹.

⁸ Ζαφειρόπουλος Η. (2005), «Η προσέγγιση των οικονομικών καταστάσεων: Κρίσιμα στοιχεία για την προετοιμασία της ανάλυσής τους», Δημοσίευση στο «Investment Research and Analysis Journal»

⁹ Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

Κεφάλαιο 2^ο

Χρηματοοικονομική ανάλυση οικονομικών καταστάσεων και αριθμοδείκτες

2.1. Οι αριθμοδείκτες ως εργαλείο ερμηνείας οικονομικών καταστάσεων

Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας και, σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Στη χρηματοοικονομική ανάλυση, αριθμοδείκτης θεωρείται η απλή μαθηματική έκφραση της σχέσης ανάμεσα σε δύο λογιστικά μεγέθη (στοιχεία

ή σύνολα στοιχείων), που λαμβάνονται από την ίδια (π.χ. τον ισολογισμό) ή από διαφορετικές οικονομικές καταστάσεις (π.χ. τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσης). Ο αριθμοδείκτης, λοιπόν, δεν είναι παρά ένα κλάσμα και μπορεί να εκφραστεί, είτε ως ηλίκο, είτε ως λόγος ή τέλος ως ποσοστό επί τοις εκατό.

Με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτή. Με το σύστημα των αριθμοδεικτών προσδιορίζεται, επίσης, ο βαθμός αποδόσεως των διάφορων δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, με σκοπό την ορθολογικότερη εκμετάλλευση των μέσων δράσεώς της.

Η συσχέτιση βασικών μεγεθών από τη θέση και τη δραστηριότητα των οικονομικών μονάδων και ο προσδιορισμός των αριθμοδεικτών, που γίνεται με βάση τα μεγέθη αυτά, οδηγεί στη δημιουργία μιας πυραμίδας, στην κορυφή της οποίας βρίσκεται ο δείκτης:

Αποτελέσματα

----- Ιδια Κεφάλαια

Με την παραπέρα ανάλυση του κορυφαίου αυτού δείκτη προχωρεί η διερεύνηση στην οικονομική μονάδα προς τρεις βασικές κατευθύνσεις¹⁰:

- 1) Την ανάλυση της οικονομικής διαρθρώσεώς της
- 2) Την ανάλυση της αποδοτικότητάς της
- 3) Την ανάλυση της διαχειριστικής πολιτικής της.

Οι αριθμοδείκτες πρέπει να μελετώνται με προσοχή, γιατί παρά το σχετικά εύκολο υπολογισμό τους, η ερμηνεία τους παρουσιάζει προβλήματα και είναι δυνατό να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Πολλές φορές η βελτίωση ενός αριθμοδείκτη μπορεί να σημαίνει την επιδείνωση άλλων, οι οποίοι είναι απαραίτητο να συνεξετάζονται πριν από οποιαδήποτε ερμηνεία. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ανάγκη να εξετάζονται όλοι οι διαθέσιμοι αριθμοδείκτες,

¹⁰ Walsh C.(2000), «Αριθμοδείκτες και *management*», Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα

δεδομένου ότι πολλοί από αυτούς επηρεάζονται ομοιόμορφα από τους ίδιους παράγοντες και επομένως η μελέτη ορισμένων μόνο από αυτούς είναι αρκετή. Τέλος, η κρίση, η πρωτοβουλία και οι γνώσεις του αναλυτή σε θέματα που αφορούν στην επιχείρηση, όπως το ιστορικό της, τη θέση της στον κλάδο, την πολιτική της διοίκησης της, οι τρέχουσες εμπορικές συνθήκες κ.λπ., συμβάλλουν αποφασιστικά στη σωστή ερμηνεία των αριθμοδεικτών.

2.1.1 Οι στόχοι και η σπουδαιότητα των αριθμοδεικτών

Για να παρέχει ένας δείκτης μια νέα και σημαντική πληροφορία ή, αλλιώς, για να έχει έννοια και χρησιμότητα, ώστε να είναι σημαντικός, θα πρέπει να εκφράζει μια σημαντική σχέση που να παρουσιάζει οικονομικό ενδιαφέρον (ίδια προς ξένα κεφάλαια).

Αντίθετα, δεν υπάρχει καμιά σχέση, για παράδειγμα, ανάμεσα στα χρεόγραφα και στις πωλήσεις εμπορευμάτων και, επομένως, ο δείκτης ανάμεσα στα δύο αυτά μεγέθη δεν έχει καμιά σημασία και δεν πρέπει να υπολογίζεται.

Με τον αποκλεισμό τέτοιων ασήμαντων δεικτών, είναι δυνατόν ο μεγάλος αριθμός δεικτών που θα μπορούσε να υπολογιστεί από τις οικονομικές καταστάσεις, να περιοριστεί σε ένα μικρό και εύχρηστο αριθμό σημαντικών δεικτών.

Η διαχρονική σύγκριση για να είναι έγκυρη, θα πρέπει η επιχείρηση να εφαρμόζει με συνέπεια τις ίδιες μεθόδους, κανόνες και αρχές σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της (π.χ. κανόνες αποτίμησης, λογισμού αποσβέσεων, προβλέψεων, κ.λπ.), σε ολόκληρη την αναλυόμενη χρονική περίοδο¹¹.

2.2. Οι τρόποι κατάρτισης των αριθμοδεικτών

¹¹ Fisher A. (2007), «Η δημιουργία των αριθμοδεικτών», Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα

Οι αριθμοδείκτες καταρτίζονται με βάση τους εξής κανόνες¹²:

- 1) Η συσχέτιση των μεγεθών γίνεται κατά τρόπο ώστε οι δείκτες - αριθμοί που προκύπτουν να είναι ευθέως ανάλογοι με την κατάσταση που απεικονίζουν, δηλαδή οι υψηλότεροι δείκτες να αντιστοιχούν σε ευνοϊκότερες καταστάσεις και οι χαμηλότεροι σε δυσμενέστερες
- 2) Τα μεγέθη των συσχετίσεων επιλέγονται κατά τρόπο που να μειώνει στο ελάχιστο π.χ. τα λάθη ή τις επιπτώσεις νομισματικών διακυμάνσεων.
- 3) Στη θέση των απόλυτων τιμών, κατά το δυνατό, λαμβάνονται οι τιμές μέσου όρου.
- 4) Οι δείκτες που αναφέρονται στην έννοια του κόστους, κατά κανόνα, εκτιμώνται σε συσχέτιση με δείκτες που η σύνθεσή τους βασίζεται σε ποσοτικά δεδομένα.
- 5) Δείκτες που οι όροι τους αναφέρονται σε διάστημα χρήσεως μικρότερο από δώδεκα (12) μήνες δεν είναι ενδεικτικοί της όλης καταστάσεως της οικονομικής μονάδας και κρίνονται πάντοτε σε συσχέτιση με δείκτες αντίστοιχων χρονικών περιόδων προηγούμενων ετών.
- 6) Οι δείκτες καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό ταξινομούνται σε ομάδες κατά τρόπο που να επιτρέπει μία αρκετά πλατύτερη ανάλυση κάθε δραστηριότητας.
- 7) Δείκτης μεμονωμένος έχει σχετική μόνο χρησιμότητα. Γι' αυτό επιβάλλεται να γίνεται σύγκριση διάφορων δεικτών μεταξύ τους, ώστε να εξασφαλίζονται ορθά συμπεράσματα.
- 8) Οι δείκτες είναι δυνατό να είναι απλοί ή σύνθετοι.

2.2.1. Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών στα πλαίσια του ΓΛΣ

¹² Αληφαντής Γ. (2003), «Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις: νομοθεσία και πρακτική», Εκδόσεις Πάριμος, Αθήνα

Για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών που εξασφαλίζονται από το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, οι οικονομικές μονάδες οδηγούνται από τις αρχές της ορθολογικής διαχείρισεως και διοικήσεως και από τη σκοπιμότητα βελτιώσεως και συστηματοποίησης της οικονομικής έρευνας και αναλύσεως στον τομέα της δραστηριότητάς τους. Οι ακόλουθοι βασικοί στόχοι, που διέπουν την κατάρτιση των αριθμοδεικτών λαμβάνονται υπόψη από τις οικονομικές μονάδες¹³:

- 1) Η εξασφάλιση των μέσων διαγνώσεως και εκτιμήσεως των όρων ή συνθηκών κάτω από τις οποίες λειτουργούν οι οικονομικές μονάδες.
- 2) Η κατάρτιση των δεικτών με τρόπο ενιαίο, ώστε να είναι δυνατή η σύγκρισή τους με τους αντίστοιχους δείκτες ομοειδών οικονομικών μονάδων.
- 3) Η καλύτερη αξιοποίηση του λογιστικού και στατιστικού υλικού των οικονομικών μονάδων, για την εξυπηρέτηση όχι μόνο των αναγκών τους και πλατύτερα εκείνων που ασχολούνται με την έρευνα των διάφορων τομέων της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά και γενικότερα, π.χ. των Οργανισμών ή Υπηρεσιών που απασχολούνται με οικονομικές και κοινωνικές μελέτες σε υψηλότερο επίπεδο.

2.2.2. Τα προβλήματα υπολογισμού και ερμηνείας των αριθμοδεικτών

Κατά τον υπολογισμό των δεικτών είναι δυνατό να προκύψουν ορισμένα προβλήματα τα οποία, αν δεν αντιμετωπιστούν κατάλληλα, οδηγούν στον προσδιορισμό παραπλανητικών τιμών. Τα προβλήματα αυτά συνήθως οφείλονται στις πιο κάτω αιτίες¹⁴:

- 1) Ύπαρξη αρνητικών παρονομαστών ή αριθμητών.

¹³ Νιάρχος Ν. (1997), «Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Εκδόσεις Σταμούλης, 5^η Έκδοση, Αθήνα

¹⁴ Κοινότητα Λογιστών Taxheaven (2006), «Αριθμοδείκτες», διαθέσιμο στο <http://www.taxheaven.gr/>, ημερ. προσπέλασης 15/03/2009, Αθήνα

- 2) Υπαρξη ακραίων τιμών, οφειλόμενων σε λανθασμένη καταχώρηση ή συγκυριακή επικράτηση ασυνήθιστων τιμών των αντίστοιχων παραμέτρων.
- 3) Χρησιμοποίηση, ως παρονομαστών, μεταβλητών με τιμές που τείνουν στο μηδέν. (Σε μια τέτοια περίπτωση, οι τιμές των αντίστοιχων δεικτών τείνουν στο άπειρο.)
- 4) Λανθασμένες λογιστικές ταξινομήσεις.

Διαφοροποιήσεις μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ χρήσεων (π.χ. η απόκτηση παγίων με χρηματοδοτική μίσθωση - leasing - έχει ως αποτέλεσμα την παρουσίαση μειωμένων παγίων στο ενεργητικό. Έτσι, ο δείκτης παγιοποίησης της αντίστοιχης επιχείρησης θα είναι εξαιρετικά χαμηλός, συγκρινόμενος με τον ίδιο δείκτη μιας ομοειδούς επιχείρησης η οποία δεν έχει καταφύγει στη χρηματοδοτική μίσθωση.)

Στις περιπτώσεις αυτές, το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με χρήση εναλλακτικών δεικτών (οι οποίοι έχουν αντίστοιχο πληροφοριακό περιεχόμενο άλλα συσχετίζουν παραμέτρους που δεν παρουσιάζουν ανάλογα προβλήματα) ή με απαλοιφή των μακραιών τιμών των παραμέτρων ή με απαλοιφή των δεικτών που παρουσιάζουν ακραίες τιμές.

2.3. Οι κατηγορίες των αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην κατάρτισή τους και τον τύπο της επιχειρηματικής έρευνας και αναλύσεως που επιδιώκεται. Οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες από τις οποίες¹⁵:

¹⁵ Κοινότητα Λογιστών Taxheaven (2006), «Αριθμοδείκτες», διαθέσιμο στο <http://www.taxheaven.gr/>, ημερ. προσπέλασης 15/03/2009, Αθήνα

- 1) Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες αξιολογήσεως της οικονομικής θέσεως της οικονομικής μονάδας, όπως αυτή εμφανίζεται σε στατική μορφή. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς του ισολογισμού, δηλαδή από τις ομάδες 1-5 του σχεδίου λογαριασμών.
- 2) Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες αναλύσεως της δυναμικής εικόνας της επιχειρηματικής προσπάθειας και του αποτελέσματος που προκύπτει από τη λειτουργία της οικονομικής μονάδας. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς οργανικών, κατ' είδος, εξόδων και εσόδων (ομάδες 6-7 του σχεδίου λογαριασμών), γενικής εκμεταλλεύσεως και αποτελεσμάτων (ομάδα 8 του σχεδίου λογαριασμών).
- 3) Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει δείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν την ανάγκη συσχετίσεως των στατικών στοιχείων του ισολογισμού προς τα δυναμικά στοιχεία της εκμεταλλεύσεως, με σκοπό τον προσδιορισμό της ορθολογικής ή μη χρησιμοποίησεως των μέσων της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ανάλογα με τις διάφορες πλευρές ή πτυχές της οικονομικής κατάστασης και δραστηριότητας της επιχείρησης, οι αριθμοδείκτες μπορούν να ενταχθούν στις εξής κατηγορίες:

- 1) Αριθμοδείκτες ρευστότητας. Χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης όσο και της ικανότητάς της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες ή τρέχουσες υποχρεώσεις της, όταν αυτές λήγουν.
- 2) Αριθμοδείκτες δραστηριότητας. Χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης στη χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική ή όχι χρησιμοποίηση αυτών.

- 3) Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας. Με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοίκησης στη διαχείριση όλων των πόρων που έχει στη διάθεσή της. Με άλλα λόγια, οι αριθμοδείκτες αυτοί μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης, σε μια δεδομένη στιγμή ή και για μια χρονική περίοδο.
- 4) Αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας. Με αυτούς εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της.
- 5) Αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας. Παρέχουν ένδειξη της πολιτικής που ακολουθεί η διοίκηση μιας επιχείρησης έναντι των διαφόρων δαπανών λειτουργίας της και της αποτελεσματικότητάς της έναντι των επί μέρους δαπανών.
- 6) Αριθμοδείκτες επενδύσεων ή επενδυτικοί αριθμοδείκτες. Αυτοί μετρούν τις επιδόσεις των επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο. Συσχετίζουν τον αριθμό των μετοχών μιας επιχείρησης με τα κέρδη, τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής με τα κέρδη ανά μετοχή, το μέρισμα ανά μετοχή με τα κέρδη ανά μετοχή, κ.λπ.

Βασικός σκοπός κάθε επιχείρησης είναι, μακροχρόνια, η επίτευξη κερδών ή καλής αποδοτικότητας και βραχυχρόνια, η διατήρηση ικανοποιητικής ρευστότητας. Οι δύο αυτές βασικές πλευρές της λειτουργίας της επιχείρησης απασχολούν ιδιαίτερα τη διοίκησή της στην προσπάθειά της να επιτύχει μια καλή τρέχουσα οικονομική κατάσταση (υγιή χρηματοοικονομική θέση), καθώς και τη μελλοντική επιβίωσή της.

Με τον όρο αποδοτικότητα εννοούμε, γενικά, την ικανότητα διατήρησης και επαύξησης της καθαρής θέσης της επιχείρησης, ενώ με τον όρο ρευστότητα εννοούμε την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της όταν αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες.

Οι δύο αυτές θεμελιώδεις έννοιες, αν και σχετίζονται, εντούτοις δεν ταυτίζονται. Μακροχρόνια, η ρευστότητα προϋποθέτει την ύπαρξη

αποδοτικότητας, γιατί χωρίς πραγματοποίηση κερδών για μεγάλη χρονική περίοδο, η επιχείρηση δε θα μπορέσει να βρει πηγή άντλησης των αναγκαίων κεφαλαίων για την εξόφληση των υποχρεώσεών της. Βραχυχρόνια, όμως, η ρευστότητα και η αποδοτικότητα αποτελούν δύο τελείως ανεξάρτητα θέματα και μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελούν ανταγωνιστικούς στόχους για τη διοίκηση της επιχείρησης. Πράγματι, βραχυχρόνια, μια επιχείρηση είναι δυνατό, χωρίς να πραγματοποιεί κέρδη, να διατηρεί ικανοποιητικό βαθμό ρευστότητας που να της επιτρέψει να ξεπεράσει τα εμπόδια και να επιβιώσει στις δύσκολες καταστάσεις.

Αντίθετα, μια επιχείρηση που πραγματοποιεί κέρδη, μπορεί να αντιμετωπίσει πρόβλημα ρευστότητας (έλλειψη μετρητών), με συνέπεια να περιορίσει τη δραστηριότητά της και τελικά να οδηγηθεί σε χρεοκοπία. Είναι, λοιπόν, φανερό ότι βραχυχρόνια, προτεραιότητα για επίλυση έχει το πρόβλημα της ρευστότητας παρά της αποδοτικότητας. Βέβαια η διοίκηση της επιχείρησης προσπαθεί να διατηρεί μια ισορροπία ανάμεσα στην αποδοτικότητα και τη ρευστότητα (αφού όπως αναφέρουμε πιο κάτω, ο βαθμός ρευστότητας επιδρά στην αποδοτικότητα) προς όφελος όλων εκείνων που ενδιαφέρονται για την ομαλή λειτουργία και επιβίωση της επιχείρησης.

Είναι, λοιπόν, σαφής η σημασία της ανάλυσης της βραχυχρόνιας ρευστότητας, η οποία αποτελεί μια από τις πτυχές της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης.

2.3.1. Η συγκριτική αξία - πρότυπα ανάλυσης

Η ανάλυση με αριθμοδείκτες, όπως και οι άλλες μέθοδοι, έχει κυρίως συγκριτική αξία. Οι αριθμοδείκτες απομονωμένοι δεν δίνουν σχεδόν καμία αξιόπιστη πληροφορία και για αυτό η χρήση τους πρέπει να γίνεται κατά κανόνα με συνδυασμό πολλών εξ' αυτών.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε πόσο αποπροσανατολιστικό είναι το να χρησιμοποιεί κανείς ένα μόνο αριθμοδείκτη, φαινόμενο δυστυχώς που

παρατηρείται στην Ελλάδα ακόμη και από επίσημους φορείς, εφημερίδες και περιοδικά. Χειρότερη πληροφόρηση δεν μπορεί να γίνει, γιατί ο εντοπισμός ενός προβλήματος από τη χρησιμοποίηση ενός μεμονωμένου δείκτη αντιστοιχεί αποσπασματικά σε ένα μικρό μέρος της συνολικής εικόνας μιας επιχείρησης, με συνέπεια να αντιστρέφει μια μεταβολή από έναν άλλο δείκτη. Π.χ. αν απομονώσουμε την αύξηση των μικτών κερδών, δεν σημαίνει υποχρεωτικά αύξηση της αποδοτικότητας, αν συνοδεύεται π.χ. από ελάττωση των πωλήσεων ή αύξηση των επενδύσεων.

Επομένως, στο συνολικό πλαίσιο της ανάλυσης, πρέπει ο αναλυτής να λαμβάνει υπόψη του το σωστό συνδυασμό διαφόρων αριθμοδεικτών για να περιορίζεται η πιθανότητα αποπροσανατολισμού. Έτσι, ο αναλυτής στη προσπάθειά του να εξάγει ορθά συμπεράσματα για την τρέχουσα και μελλοντική χρηματοοικονομική κατάσταση και γενικότερα την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, έχει ανάγκη από κάποια πρότυπα σύγκρισης που θα του επιτρέψουν να κρίνει κατά πόσο τα αποτελέσματα της ανάλυσης του κρίνονται ενοϊκά ή δυσμενή. Μόνο με αυτό τον τρόπο η ανάλυση θα αποκτήσει πληροφοριακή αξία και θα καταστεί ένα δυναμικό και χρήσιμο εργαλείο στα χέρια του αναλυτή. Πρότυπα συγκρίσεων μπορούν να αποτελέσουν¹⁶:

- 1) Αριθμοδείκτες (και ποσοστά) που υπολογίζονται από τις οικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων της αναλυόμενης επιχείρησης.
- 2) Αριθμοδείκτες (και ποσοστά) που υπολογίζονται από τις προϋπολογισμένες οικονομικές καταστάσεις –δηλαδή μελλοντικών χρήσεων-.
- 3) Αριθμοδείκτες (και ποσοστά) που υπολογίζονται από τις οικονομικές καταστάσεις μιας επίλεκτης ομάδας ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, ειδικότερα των πιο προοδευτικών και επιτυχημένων του κλάδου, στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

¹⁶ Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

- 4) Αριθμοδείκτες (και ποσοστά) που υπολογίζονται από τις οικονομικές καταστάσεις όλων των επιχειρήσεων που συγκροτούν τον κλάδο της επιχείρησης.

Ο πιο εύκολος τρόπος για την αξιολόγηση της επίδοσης μιας επιχείρησης είναι η σύγκριση των δεικτών της για την τρέχουσα περίοδο με τους όμοιους δείκτες προηγούμενων χρήσεων. Μια τέτοια διαχρονική σύγκριση των χρηματοοικονομικών δεικτών, παρέχει μια ένδειξη της κατεύθυνσης της μεταβολής και δείχνει κατά πόσο η χρηματοοικονομική κατάσταση και απόδοση της επιχείρησης βελτιώθηκε, χειροτέρευσε ή παρέμεινε σταθερή διαχρονικά. Βασικός περιορισμός ή μειονέκτημα της διαχρονικής σύγκρισης, είναι η έλλειψη μέτρου σύγκρισης για να κρίνει ο αναλυτής, αν τελικά οι τιμές των δεικτών της επιχείρησης είναι καλές ή όχι. Η διαχρονική σύγκριση για να είναι έγκυρη, θα πρέπει η επιχείρηση να εφαρμόζει με συνέπεια τις ίδιες μεθόδους, κανόνες και αρχές σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της (π.χ. κανόνες αποτίμησης, λογισμού αποσβέσεων, προβλέψεων, κ.λπ.), σε ολόκληρη την αναλυόμενη χρονική περίοδο. Ο δε ρυθμός του πληθωρισμού να είναι χαμηλός, διαφορετικά θα πρέπει να αποπληθωρίζονται τα λογιστικά μεγέθη ή να λαμβάνονται υπόψη οι επιδράσεις τους.

Μερικές φορές χρησιμοποιούνται ως πρότυπα συγκρίσεων μελλοντικοί ή προϋπολογιστικοί αριθμοδείκτες που υπολογίζονται από τις προϋπολογισμένες οικονομικές καταστάσεις. Η σύγκριση των δεικτών προηγούμενων χρήσεων με τους μελλοντικούς δείκτες δείχνει τα σχετικά «δυνατά» και «αδύνατα» σημεία της επιχείρησης στο παρελθόν και στο μέλλον. Εφόσον, οι μελλοντικοί δείκτες δείχνουν ισχνή χρηματοοικονομική κατάσταση, πρέπει να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Ένας άλλος τρόπος σύγκρισης, είναι να συγκρίνουμε τους δείκτες της αναλυόμενης επιχείρησης με τους δείκτες μιας ομάδας επίλεκτων επιχειρήσεων του κλάδου στον οποίο ανήκει αυτή, για την ίδια χρονική στιγμή. Στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι πολύ πιο χρήσιμο να συγκρίνουμε τους δείκτες της επιχείρησης με τους όμοιους μέσους δείκτες μερικών προσεκτικά επιλεγμένων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων που

παρουσιάζουν παρόμοια δραστηριότητα. Αυτή η διεπιχειρησιακή σύγκριση δείχνει τη σχετική χρηματοοικονομική θέση και αποδοτικότητα της αναλυόμενης επιχείρησης. Μια τέτοια σύγκριση είναι πρακτικά εφικτή και σχετικά εύκολη, γιατί δεν είναι δύσκολο στον αναλυτή να συγκεντρώσει τις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των ομοειδών επιχειρήσεων από άποψη δραστηριότητας.

Τέλος, για να αξιολογήσουμε τη χρηματοοικονομική κατάσταση και αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, μπορούμε να συγκρίνουμε τους δείκτες της με τους όμοιους μέσους δείκτες του κλάδου της οικονομίας στον οποίο ανήκει αυτή. Οι δείκτες του κλάδου αποτελούν σπουδαία πρότυπα, γιατί κάθε κλάδος έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική διάρθρωση των επιχειρήσεων, τη δομή των αποτελεσμάτων, κ.λπ. Η διεπιχειρησιακή σύγκριση για να είναι έγκυρη, θα πρέπει¹⁷:

- 1) Όλες οι επιχειρήσεις να εφαρμόζουν τις ίδιες μεθόδους, τους ίδιους κανόνες και τις ίδιες αρχές σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, έτσι ώστε οι οικονομικές καταστάσεις να είναι κατά το δυνατόν συγκρίσιμες.
- 2) Ο κλάδος να συγκροτείται από συγκρινόμενες επιχειρήσεις, ώστε οι υπολογιζόμενοι δείκτες του κλάδου να είναι κατά το δυνατόν συγκρίσιμοι.
- 3) Ο ρυθμός του πληθωρισμού να είναι χαμηλός, αλλιώς, θα πρέπει να αποπληθωρίζονται τα λογιστικά μεγέθη ή να λαμβάνονται υπόψη οι επιδράσεις του.

2.3.2. Οι γενικές αρχές της ανάλυσης μέσω δεικτών

¹⁷ Κοινότητα Λογιστών Taxheaven (2006), «Αριθμοδείκτες», διαθέσιμο στο <http://www.taxheaven.gr/>, ημερ. προσπέλασης 15/03/2009, Αθήνα

Η αποτελεσματικότητα της ανάλυσης της οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης με τη χρησιμοποίηση δεικτών ενισχύεται όταν τηρούνται ορισμένες αρχές, οι οποίες αναφέρονται τόσο στον τρόπο υπολογισμού όσο και στον τρόπο ερμηνείας τους. Οι κυριότερες από τις αρχές αυτές μπορούν να συνοψιστούν ως εξής¹⁸:

- 1) Έλεγχος της αξιοπιστίας των δεδομένων τα οποία χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των δεικτών.
- 2) Χρησιμοποίηση μέσων υπολοίπων αντί υπολοίπων τέλους περιόδου.
- 3) Εξέταση της διαχρονικής εξέλιξης των τιμών ενός δείκτη.
- 4) Σύγκριση των δεικτών της επιχείρησης με αντίστοιχους δείκτες των ανταγωνιστών και γενικότερα του κλάδου.

Σχετικά με τη χρησιμοποίηση μέσων υπολοίπων σημειώνεται ότι αυτά εκφράζουν πιο αποτελεσματικά τα μεγέθη που επικράτησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου, διότι είναι απαλλαγμένα σε μεγάλο βαθμό από την επιρροή συγκυριακών παραγόντων.

Η εξέταση των τιμών ενός δείκτη σε μια σειρά διαδοχικών χρήσεων, επιτρέπει τη συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη μεταβλητικότητα των αντίστοιχων σχέσεων και διευκολύνει τον αναλυτή στην επιλογή των υποδειγμάτων πρόβλεψης της μελλοντικής πορείας της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, σε περιπτώσεις πρακτικά σταθερών ή συστηματικά μεταβαλλόμενων τιμών, μπορούν να εφαρμοστούν υποδείγματα ανάλυσης χρονολογικών σειρών, γενικότερα δε να βασιστούν οι προβλέψεις σε ιστορικά δεδομένα. Αντίθετα, αν παρατηρούνται έντονες διακυμάνσεις ή άτακτες μεταβολές, τα απολογιστικά δεδομένα, δεν βοηθούν σημαντικά για την πρόβλεψη αντίστοιχων μελλοντικών μεγεθών. Η ποιότητα, λοιπόν, των προβλέψεων και κατ' επέκταση των συμπερασμάτων του αναλυτή, επηρεάζεται από τη μορφή της κατανομής των διαχρονικών τιμών των δεικτών.

¹⁸ Ζαφειρόπουλος Η. (2005), «Η προσέγγιση των οικονομικών καταστάσεων: Κρίσιμα στοιχεία για την προετοιμασία της ανάλυσής τους», Δημοσίευση στο «Investment Research and Analysis Journal»

Τέλος, η σύγκριση των δεικτών της επιχείρησης με εκείνους των ανταγωνιστών (συνολικά ή μεμονωμένα) διευκολύνει τον εντοπισμό ενδείξεων για τα καταρχήν πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματά της. Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι υπάρχουν δείκτες που διαφοροποιούνται σαφώς από κλάδο σε κλάδο και άλλοι που δεν παρουσιάζουν ουσιαστικές διακλαδικές διαφορές. Στην πρώτη κατηγορία ανήκει για παράδειγμα ο δείκτης παγιοποίησης της περιουσίας της επιχείρησης, ενώ στη δεύτερη ο δείκτης αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων.

Κεφάλαιο 3^ο

Παρουσίαση του δήμου Αγ. Παρασκευής

3.1. Η ιστορική εξέλιξη του δήμου Αγ. Παρασκευής

Η Αγία Παρασκευή βρίσκεται στους πρόποδες του Υμηττού. Έχει έκταση 10 τ.χμ., και συνορεύει με τους δήμους Χολαργού, Χαλανδρίου, Γέρακα και Γλυκών Νερών.

Η περιοχή κατοικήθηκε από την αρχαιότητα. Η πρώτη αναφορά στην περιοχή γίνεται στα «Αττικά» του Πausανία, απ' όπου γίνεται γνωστό πως η περιοχή από το Χαλάνδρι μέχρι την Αγία Παρασκευή και την Παιανία αποτελούσε, κατά τον 6^ο αιώνα π.Χ., το μεγάλο Δήμο της Φλύας, τόπο εύπορο και μυστηριακό, που ανήκε, σύμφωνα με τους ιστορικούς, στη Κεκροπίδα φυλή. Σ' αυτό συνηγορούν το πλήθος των ταφικών ευρημάτων κατά μήκος της σημερινής λεωφόρου Μεσογείων.

Στην αρχαία Φλύα λατρευόταν ο Ήφαιστος, η Άρτεμις και πολλές θεότητες σχετικές με τη βλάστηση και τον κάτω κόσμο. Μετά την Ελευσίνα, η Φλύα αποτελούσε τον κατεξοχήν δήμο των μυστηριακών τελετών.

Προχωρώντας από την αρχαιότητα στους ρωμαϊκούς χρόνους, ο ποιητής Οβίδιος υμνεί την ομορφιά της βλάστησης και του κλίματος της περιοχής.

Στα τελευταία βυζαντινά χρόνια η ιστορία του τόπου επικεντρώνεται γύρω από τη ζωή του μοναστηριού του Αγίου Ιωάννη του Κυνηγού ή αλλιώς της Μονής των φιλοσόφων. Το μοναστήρι αυτό χτίστηκε το 1185 μ.Χ. και ως επικρατέστερος ιδρυτής αναφέρεται ο μοναχός Βασίλειος Κυνηγός. Επιφανής ηγούμενος του μοναστηριού ήταν ο Νεόφυτος στον οποίο οφείλεται η κατασκευή του δρόμου που συνδέει το σημερινό Σταυρό με τη Μονή και την πεδιάδα των Αθηνών με τα Μεσόγεια. Μνημείο τεκμήριο για τα παραπάνω αποτελεί το Κιόνιο του Νεοφύτου, η επιγραφή του οποίου καλεί το διαβάτη

να προσευχηθεί για τη σωτηρία της ψυχής του κατασκευαστή του. Επί τουρκοκρατίας, μέρος του μοναστηριού του Αγίου Ιωάννη του Κυνηγού κατεδαφίζεται για να χρησιμοποιηθεί στην οχύρωση της Ακρόπολης των Αθηνών. Εντούτοις η περίοδος αυτή είναι περίοδος ακμής για το μοναστήρι το οποίο διατηρεί δύο μετόχια.

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, η περιοχή ανήκε στον Τούρκο Χαλήλ Μπέη, που την πούλησε στον κόμη Αντώνιο Μπότσαρη. Εκείνος το 1850 πούλησε με τη σειρά του ένα μεγάλο μέρος της σε εννιά κατοίκους του Χαλανδρίου. Η δημιουργία του τωρινού συνοικισμού δεν είναι γνωστή.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, στο προάστιο υπάρχουν λίγα σπίτια, κυρίως παραθεριστικές επαύλεις και αγροκτήματα με αμπέλια. Το πρώτο σπίτι που χτίστηκε ήταν του Παναγιώτη Δάβαρη το 1894 και ο πρώτος που γεννήθηκε στον οικισμό ήταν ο εγγονός του Γιάννης Δάβαρης το 1910.

Μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα στην περιοχή κατέφευγαν φυματικοί λόγω του υγιεινού κλίματος (έλλειψη υγρασίας), νοικιάζοντας ή στήνοντας παράγκες στα κτήματα των τότε κατοίκων.

Ως το 1921, η Αγία Παρασκευή ανήκε στο Δήμο Αθηναίων μαζί με το Χαλάνδρι και τους συνοικισμούς Ψυχικού, Χολαργού, Φιλοθέης, Πεντέλης, Νέου Ψυχικού και Βριλησίων. Όλοι αυτοί αποτέλεσαν το 1925 την κοινότητα Χαλανδρίου και στη συνέχεια αποσπάστηκαν διαδοχικά και σχημάτισαν δικές τους κοινότητες και αργότερα Δήμους. Η Αγία Παρασκευή αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά ως κοινότητα το 1929 αλλά καταργήθηκε την ίδια χρονιά και έμεινε ως συνοικισμός του Χαλανδρίου έως το 1931. Τότε έγινε οριστικά κοινότητα και το 1963 έγινε δήμος.

Από το 1948, η Αγία Παρασκευή παύει να αποτελεί παραθεριστικό θέρετρο και γίνεται συνοικία με μόνιμους κατοίκους. Το 1960 λειτουργούν ήδη δημόσιες υπηρεσίες στο προάστιο. Το ρεύμα παρέχεται στην ευρύτερη περιοχή Ανατολικής Αττικής από την εταιρεία περιχώρων Αγίας Παρασκευής. Η υδροδότηση γίνεται αρχικά από το Αδριάνειο Υδραγωγείο και αργότερα από την ΟΥΛΕΝ.

Την περίοδο αυτή αρχίζει η ασφαλτόστρωση των πρώτων δρόμων και η διαπλάτυνση της λεωφόρου Μεσογείων. Την ίδια εποχή παραχωρούνται 1000 περίπου στρέμματα για την ανέγερση του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος και του Αμερικανικού Κολλεγίου. Τότε παραχωρείται και ο χώρος για την ανέγερση της Γαλλικής Σχολής και των εγκαταστάσεων του Υπουργείου Γεωργίας. Τη περίοδο της δικτατορίας χτίζεται επί της λεωφόρου Μεσογείων το ραδιομέγαρο της ΕΡΤ. Ο πληθυσμός της πόλης παρουσιάζει, κατά καιρούς, την παρακάτω κίνηση:

Πίνακας 2
Πληθυσμιακή κάλυψη δήμου Αγίας Παρασκευής

Απογραφή	Κάτοικοι
1896	64
1928	512
1940	3.557
1951	6.977
1961	12.122
1971	18.345
1981	29.259
1991	47.463
2000	56.000

Πηγή: Δήμος Αγίας Παρασκευής

Βέβαια ο πληθυσμός αυτός όπως καταγράφεται δεν αντιπροσωπεύει τον πραγματικό αριθμό των κατοίκων της πόλης, αφού κατά τις απογραφές μετακινούνται από τις πόλεις που διαμένουν, στους τόπους καταγωγής τους (ο πραγματικός πληθυσμός υπολογίζεται στις 80.000 περίπου). Η Αγία Παρασκευή διοικητικά εντάσσεται από το 1995 στη Νομαρχία Αθηνών¹⁹.

3.2. Η διάρθρωση των υπηρεσιών του δήμου Αγίας Παρασκευής

¹⁹ Δήμος Αγίας Παρασκευής (2009), «Οδηγός πόλης: Ιστορικά στοιχεία», διαθέσιμο στο <http://www.agiaparaskevi.gr/html/istorikastoiheia.html>, ημερ. προσπέλασης 19/03/2009, Αθήνα

Οι υπηρεσίες του δήμου Αγίας Παρασκευής διαρθρώνονται στις εξής διοικητικές ενότητες²⁰:

- 1) Γενικός Γραμματέας.
- 2) Ειδικοί Σύμβουλοι - Συνεργάτες.
- 3) Γραφείο Δημάρχου.
- 4) Γραφείο Νομικής Υπηρεσία.
- 5) Ληξιαρχείο.
- 6) Αυτοτελές τμήμα Παιδείας.
- 7) Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής
- 8) Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών. Η Διεύθυνση συγκροτείται από τις ακόλουθες διοικητικές ενότητες:
 - Τμήμα Διοίκησης.
 - Τμήμα Προσωπικού.
 - Τμήμα Δημοτικών Οργάνων.
- 9) Διεύθυνση Αστικής - Δημοτικής Κατάστασης.
 - Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Εκλογών.
 - Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης.
- 10) Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.
- 11) Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Έργων Υποδομής.
 - Τμήμα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού Κτιρίων.
 - Τμήμα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού Εξωτερικών Χώρων.
 - Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών.
 - Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων.
- 12) Διεύθυνση Περιβάλλοντος.
 - Τμήμα Καθαριότητας.
 - Τμήμα Μηχανολογικού Εξοπλισμού.
 - Τμήμα Πρασίνου.

²⁰ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- Τμήμα Περιβάλλοντος.

13) Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας.

- Τμήμα ελέγχων καταστημάτων, επιχειρήσεων κ.λπ.
- Τμήμα ελέγχων κυκλοφορίας στάθμευσης οχημάτων κ.λπ.

14) Διεύθυνση Κέντρου Εξοπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).

- Τμήμα Επικοινωνίας.
- Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης.

3.3. Ο ρόλος και η λειτουργία της Διεύθυνσης των Οικονομικών Υπηρεσιών

Ο κάθε δήμος που επιζητά την ομαλή λειτουργία του, οφείλει να διαχειρίζεται με τον καλύτερο δυνατό κυρίως τα οικονομικά του στοιχεία. Το δύσκολο αυτό ρόλο αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει η Διεύθυνση των Οικονομικών Υπηρεσιών. Οι αρμοδιότητες της συγκεκριμένης διεύθυνσης εστιάζονται στα εξής²¹:

- 1) Έχει την ευθύνη της σύννομης, εύρυθμης και αποτελεσματικής διαχείρισης των διαδικασιών που έχουν σχέση με τη οικονομική λειτουργία του δήμου.
- 2) Τον έλεγχο και τη διαχείριση των διαδικασιών οικονομικού προγραμματισμού και ελέγχου του δήμου.
- 3) Τον έλεγχο και διαχείριση των διαδικασιών εισπράξεων και πληρωμών. Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης υποβάλλει περιοδικές εκθέσεις στη διοίκηση του δήμου για την πορεία των εσόδων (βεβαίωση - εισπραξη) και εξόδων και υποχρεώσεων του δήμου και φροντίζει για την έγκαιρη υποβολή των απολογισμών στις αρμόδιες αρχές

Για την εκτέλεση των παραπάνω αρμοδιοτήτων, η Διεύθυνση των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου Αγίας Παρασκευής συγκροτείται από τις ακόλουθες διοικητικές ενότητες:

²¹ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- 1) Τμήμα Εσόδων.
- 2) Τμήμα Λογιστηρίου - Προϋπολογισμού.
- 3) Τμήμα Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας.
- 4) Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικών.
- 5) Τμήμα Ταμείου (Ταμειακή Υπηρεσία).
- 6) Τμήμα Κοιμητηρίου.

Το κάθε τμήμα αναλαμβάνει συγκεκριμένες δραστηριότητες οι οποίες θα αναλυθούν λεπτομερώς παρακάτω.

3.3.1. Τμήμα Εσόδων

Το τμήμα εσόδων αποτελεί ένα από τα βασικότερα μέρη των οικονομικών υπηρεσιών. Οι αρμοδιότητες του τμήματος θα μπορούσαν να αναλυθούν ως εξής²²:

- 1) Βεβαιώνει τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού, του φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων και κάθε άλλον νομοθετημένου φόρου, τέλους, δικαιώματος μισθώματος κ.λπ.
- 2) Βεβαιώνει τέλη καθαριότητας και φωτισμού για χώρους και ακίνητα που δεν καταβάλλονται τέλη μέσω ΔΕΗ κατόπιν σχετικών εκθέσεων ελέγχων.
- 3) Ζητά με έγγραφό του επανέλεγχους ακινήτων και βεβαιώνει τις τυχόν διαφορές με τις επιβαλλόμενες από το νόμο προσαυξήσεις.
- 4) Παραλαμβάνει και ελέγχει τις υπεύθυνες δηλώσεις των δημοτών, οι οποίοι επιθυμούν να ηλεκτροδοτήσουν νέους χώρους και χορηγεί σχετική βεβαίωση για τη ΔΕΗ με το αντίγραφο της υπευθύνου δηλώσεως.
- 5) Φροντίζει για τη βεβαίωση του τέλους για τις εποχιακές επιχειρήσεις.

²² Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- 6) Παραλαμβάνει και καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο τις υποβαλλόμενες προσφυγές των φορολογουμένων και συντάσσει τις σχετικές εκθέσεις αποστέλλοντας το σχετικό φάκελο στις φορολογικές επιτροπές.
- 7) Αποστέλλει στους οφειλέτες του Δημοσίου τις σχετικές ταμειακές προσκλήσεις και εκδίδει εντολές κατάσχεσης και προβαίνει σε κάθε ενέργεια που προβλέπει ο νόμος για την είσπραξη βεβαιωμένων εσόδων.
- 8) Παραλαμβάνει κάθε μήνα τις δηλώσεις των φορολογουμένων επί των ακαθαρίστων εσόδων των επιχειρήσεων που υπόκεινται στο τέλος και εκδίδει βεβαιωτικά σημειώματα για την είσπραξη των τελών.
- 9) Ενεργεί έλεγχο μέσω των Δ.Ο.Υ και φροντίζει για την βεβαίωση των οικείων τελών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 10) Φροντίζει για τη βεβαίωση του τέλους χρήσεως κοινοχρήστων χώρων με τραπεζοκαθίσματα, εμπορεύματα, οικοδομικά υλικά κ.λπ. του τέλους του υπεδάφους, του τέλους τοποθέτησης προθηκών (βιτρίνες) και των διαφημιστικών πλαισίων κ.α.
- 11) Παραλαμβάνει και ελέγχει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων, υπολογίζει το τέλος, εκδίδει τις σχετικές άδειες και ενημερώνει τις καρτέλες των υπόχρεων, αρχειοθετώντας τις σχετικές άδειες.
- 12) Παραλαμβάνει τις εκθέσεις ελέγχου των αρμοδίων οργάνων και αξιοποιεί αυτές προκειμένου να χρεώσει αυτούς, που προβήκανε σε αυθαίρετη χρήση κοινοχρήστων χώρων ή έκαναν υπέρβαση της άδειας που τους χορηγήθηκε και εισηγείται στο δήμαρχο την ανάκληση της άδειας και την επιβολή των νομίμων κυρώσεων.
- 13) -Συντάσσει παραστατικά στοιχεία για την κατάρτιση των χρηματικών καταλόγων μαζί με τις αντίστοιχες αποφάσεις επιβολής προστίμου. Παρακολουθεί το θέμα μέχρι οριστικής εισπράξεως των τελών από την Ταμειακή Υπηρεσία.
- 14) -Παραλαμβάνει τις αιτήσεις των διαφημιζομένων, τις ελέγχει και εκδίδει βεβαιωτικά σημειώματα προς την Ταμειακή Υπηρεσία για την

- είσπραξη των αντιστοιχών ποσών και εκδίδει τις σχετικές άδειες ύστερα από έγκριση της Τεχνικής Υπηρεσίας.
- 15) Τηρεί το αρχείο των ατομικών καρτελών των διαφημιζομένων και το ευρετήριο έκδοσης αδειών.
- 16) Εκδίδει βεβαιωτικά σημειώματα (οίκοθεν) για είσπραξη του αναλογούντος τέλους επί της δαπάνης διαφήμισης που αναφέρεται σε προηγούμενα οικονομικά έτη.
- 17) Παραλαμβάνει τις εκθέσεις ελέγχου διαφημίσεων των αρμόδιων οργάνων σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και τις αξιοποιεί.
- 18) Παραλαμβάνει και αξιοποιεί τις εκθέσεις ελέγχου ρύπανσης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 19) Συντάσσει παραστατικά σημειώματα και τα αποστέλλει για την έκδοση χρηματικών καταλόγων και βεβαίωση των εσόδων:
- 20) Από διάφορες απρόβλεπτες εισπράξεις για δαπάνες που έκανε ο Δήμος (ζημιές).
- Από καταλογιστικές αποφάσεις διαφόρων αρχών.
 - Από εκτέλεση καταδικαστικών αποφάσεων δικαστηρίων.
 - Από λοιπά έκτακτα έσοδα.
 - Από εκποίηση γενικά κινητής περιουσίας.
 - Από δημοσιεύσεις διακηρύξεων δημοπρασίας.
 - Από απρόβλεπτα έσοδα υπέρ τρίτων.
 - Από κρατήσεις λόγω χορηγίας στα έξοδα παράστασης του δημάρχου, αντιδημάρχου κ.λπ.
- 21) Φροντίζει για την έκδοση βεβαιωτικών σημειωμάτων για είσπραξη δικαιωμάτων λόγω σχετικών αδειών (καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος).
- 22) Συντάσσει μηνιαίες καταστάσεις βεβαιουμένων εσόδων.
- 23) Ενημερώνει μέσα στην ορισμένη προθεσμία την Ταμειακή Υπηρεσία για την άσκηση των ενδίκων μέσων, πρώτου και δεύτερου βαθμού κατά των φορολογικών εγγραφών.

Στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού υπάγονται επίσης:

- 1) Η κοινοποίηση των εγγράφων στους φορολογικούς καταλόγους καθώς και τις προσκλήσεις και αποφάσεις των Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επιλύσεως Φορολογικών Διαφορών.
- 2) Η παρακολούθηση σε συνεργασία με τα αρμόδια καθ' ύλη τμήματα του έργου της καθολικής συγκέντρωσης της φορολογητέας ύλης και ο έλεγχος των υποβαλλομένων δηλώσεων και των κατά περίπτωση εκδιδόμενων από το δήμο αδειών.
- 3) Η ταξινόμηση των κλήσεων που επιδίδονται από τα αστυνομικά όργανα για παράνομη στάθμευση και η ειδοποίηση των παραβατών για την καταβολή των χρηματικών προστίμων.
- 4) Η επιμέλεια της συγκρότησης των επιτροπών συλλογής και καταμέτρησης των χρημάτων από στάθμευση αυτοκινήτων σε χώρους ελεγχόμενης στάθμευσης.
- 5) Η αποστολή των καταστάσεων βεβαίωσης παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. στο Υπουργείο Μεταφορών για την εύρεση των στοιχείων των παραβάσεων προκειμένου να καταρτιστούν οι χρηματικοί κατάλογοι εκείνων που δεν έχουν εξοφλήσει το πρόστιμο και η διαβίβαση στην συνέχεια στην Ταμειακή Υπηρεσία για την είσπραξη τους. Τέλος το τμήμα παρακολουθεί επιμελώς το θέμα μέχρι οριστικής είσπραξέως από την Ταμειακή Υπηρεσία.
- 6) Η σύνταξη μελετών του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις

3.3.2. Τμήμα Λογιστηρίου - Προϋπολογισμού

Το Τμήμα Λογιστηρίου - Προϋπολογισμού έχει αναλάβει υποχρεώσεις λογιστικού χαρακτήρα. Η σύνταξη μισθοδοσίας του προσωπικού, ο έλεγχος των οικονομικών και οι σύνταξη κάθε είδους οικονομικών καταστάσεων

περιλαμβάνεται στις αρμοδιότητες του τμήματος. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο τμήμα ασχολείται με²³:

- 1) Παρακολουθεί τις τυχόν κατατιθέμενες εγγυήσεις και την ανάληψή τους ως και τους τόκους αυτών, ενημερώνοντας το τηρούμενο από το γραφείο βιβλίο.
- 2) Συντάσσει σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου τον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων .
- 3) Παρακολουθεί γενικά την πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων, εισηγείται την αναμόρφωση αυτού με την εγγραφή νέων εσόδων και χορήγηση συμπληρωματικών εκτάκτων πιστώσεων.
- 4) Παρακολουθεί τα εγκεκριμένα δάνεια του δήμου και τηρεί πίνακες ετησίων τοκοχρεολυτικών δόσεων για κάθε περίπτωση ενημερώνοντας πάντοτε τη διεύθυνση και τη διοίκηση του δήμου για τις υποχρεώσεις αυτές.
- 5) Τηρεί αρχείο ετησίων απολογισμών του Δήμου εσόδων και εξόδων σύμφωνα με απολογιστικές καταστάσεις τις οποίες συντάσσει η Ταμειακή Υπηρεσία. Γενικά παρέχει στην δημοτική αρχή κάθε οικονομικό στοιχείο το οποίο ήθελε ζητηθεί.
- 6) Εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών μισθοδοσίας του προσωπικού του δήμου, προμηθειών, έργων, επιχορηγήσεων διαφόρων φορέων και κάθε άλλης δαπάνης που έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα.
- 7) Φροντίζει για την υπογραφή των ενταλμάτων πληρωμής από το δήμαρχο ή τον αρμόδιο αντιδήμαρχο, την καταχώρησή τους στο μηχανογραφικό σύστημα, και σε ειδικό βιβλίο με αύξοντα αριθμό ενταλμάτων και την αποστολή στον δημοτικό ταμία του στελέχους του εντάλματος, με τα νόμιμα δικαιολογητικά. Συσχετίζει κάθε δαπάνη με τυχόν προηγούμενη όμοια και παρακολουθεί την ύπαρξη σχετικής

²³ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- πίστωσης ως αναγκαίας προϋπόθεσης για την έκδοση χρηματικού εντάλματος.
- 8) Ελέγχει τα δικαιολογητικά κάθε δαπάνης, ώστε να είναι σύμφωνα με το νόμο περί Λογιστικού Δήμων και Κοινοτήτων. Έχει την ευθύνη της μισθοδοσίας του προσωπικού (μονίμου, ιδιωτικού δικαίου, αορίστου και ορισμένου χρόνου, μισθώσεις έργου).
 - 9) Παρακολουθεί τις οικονομικές μεταβολές στη μισθοδοσία του προσωπικού βάσει των σχετικών αποφάσεων.
 - 10) Συγκεντρώνει τα παραστατικά στοιχεία πληρωμής προσωπικού και συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις.
 - 11) Μεριμνά για την υπογραφή τους από τους προϊσταμένους .
 - 12) Εκδίδει βεβαιώσεις μισθοδοσίας των υπαλλήλων.
 - 13) Τηρεί καρτέλες ετήσιας μισθοδοσίας για κάθε υπάλληλο για τη φορολογική ενημερότητα.
 - 14) Επιμελείται της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος και της κανονικής τήρησής του
 - 15) Η σύνταξη μελετών του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις

3.3.3. Τμήμα Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας

Η διαχείριση της ακίνητης περιουσίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της οικονομικής ευημερίας ενός οργανισμού. Οι δήμοι, λειτουργώντας σαν οικονομικοί οργανισμοί, προσπαθούν να διαχειριστούν όσο το δυνατόν καλύτερα τα πάγια στοιχεία τους. Τα καθήκοντα στο δήμο Αγίας Παρασκευής έχει αναλάβει το Τμήμα Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας με τις ακόλουθες αρμοδιότητες²⁴:

²⁴ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- 1) Συγκεντρώνει τους πάσης φύσεως τίτλους της ακίνητης και της κοινόχρηστης περιουσίας του δήμου και τη σύνταξη σχετικού για κάθε ακίνητο σχεδιαγράμματος.
- 2) Καταρτίζει, με τη συνδρομή της Νομικής Υπηρεσίας για κάθε ακίνητο του δήμου, φάκελο που περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που θεμελιώνουν τα επί του ακινήτου δικαιώματα ιδιοκτησίας του δήμου.
- 3) Περιφρουρεί επί της ακίνητης περιουσίας τα δικαιώματα κυριότητας, νομής και κατοχής της από το δήμο.
- 4) Καταρτίζει ιδιαίτερους φακέλους για κάθε ένα από τους κοινόχρηστους χώρους που περιέχουν όλα τα στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται τα επ' αυτών δικαιώματα του Δήμου ως και τα σχετικά για κάθε ένα από αυτούς σχεδιαγράμματα.
- 5) Καταρτίζει πλήρες κτηματολόγιο για όλα τα ακίνητα του δήμου αστικά και μη, κτήματα.
- 6) Συλλέγει τα απαραίτητα στοιχεία για τον έλεγχο της καταστάσεως των λόγω ρυμοτομίας απαλλοτριωμένων κτημάτων και εξακριβώνει την πραγματική αξία αυτών.
- 7) Συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία για τον έλεγχο της καταστάσεως και της πραγματικής αξίας των προς αγορά από το δήμο ακινήτων.

Το τμήμα αυτό επίσης

- 1) Τηρεί ιδιαίτερους φακέλους για τις αγορές - πωλήσεις ακινήτων.
- 2) Τηρεί το αρχείο των κληροδοτημάτων του δήμου και μεριμνά για την αξιοποίηση των ακινήτων αυτών.
- 3) Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο την αποδοχή κληροδοτημάτων σύμφωνα με αιτήσεις ενδιαφερομένων.
- 4) Μεριμνά για την κίνηση της διαδικασίας για να περιέλθουν στο δήμο κληροδοτούμενα ακίνητα.
- 5) Μεριμνά για τη μίσθωση ακινήτων, για την κάλυψη αναγκών του δήμου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 6) Συνεργάζεται με τη Νομική Υπηρεσία για την κατάρτιση μισθωτηρίων - συμφωνητικών.

- 7) Μεριμνά για την επωφελέστερη αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του δήμου και γενικά των πάσης φύσεως μονίμων ή προχειρών εγκαταστάσεων αυτού.
- 8) Μεριμνά για τη σύνταξη των διακηρύξεων των δημοπρασιών για εκμίσθωση εκμίσθωση, ανταλλαγή δημοτικής περιουσίας.
- 9) Επιμελείται για την κατάρτιση και έγκυρη υπογραφή των μισθωτηρίων - συμβολαίων και την ακριβή από κάθε άποψη εκτέλεση των όρων (των συμβολαίων) από τους υπόχρεους μισθωτές.
- 10) Τηρεί βιβλία από τα οποία φαίνονται κατά τάξη οι μισθωτές για κάθε ένα από τα δημοτικά ακίνητα, το σκοπό της χρήσεως, το μίσθωμα του χρόνου ενάρξεως και λήξης της μίσθωσης καθώς και ιδιαίτερο φάκελο για κάθε μίσθωση.
- 11) Παρακολουθεί το χρόνο λήξεως των μισθωμάτων των καταστημάτων του δήμου και την έγκαιρη ενέργεια για τη διεξαγωγή δημοπρασιών προς επαναμίσθωση αυτών.
- 12) Παρέχει στο αρμόδιο τμήμα τα απαραίτητα στοιχεία για να βεβαιώνει γενικά τα μισθώματα από τα δημοτικά ακίνητα, καταστήματα και λοιπούς χώρους.
- 13) Παρακολουθεί τις ενοικιοστασιακές διατάξεις και σε συνεργασία με τη την Νομική Υπηρεσία εφαρμόζει αυτές επί των μισθώσεων των δημοτικών ακινήτων.
- 14) Παρακολουθεί τη χρήση των μισθωμένων ακινήτων από τους μισθωτές που έχουν υπογράψει το σχετικό συμφωνητικό .
- 15) Παρακολουθεί την καταβολή από τους μισθωτές του μισθώματος και ενεργεί σε συνεργασία με το δημοτικό ταμείο και τη Νομική Υπηρεσία την αποβολή των δύστροπων μισθωτών και την παραπέρα διαδικασία για την είσπραξη οφειλομένων μισθωμάτων.
- 16) Η σύνταξη μελετών του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις

3.3.4. Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικών

Το τμήμα έχει την ευθύνη της διεκπεραίωσης των διαδικασιών που αφορούν της προμήθειες και την διαχείριση υλικών του δήμου. Οι προμήθειες αφορούν κάθε φύσης υλικά που απαιτούνται για την εκτέλεση τεχνικών έργων, επισκευών ή συντηρήσεων καθώς και την προμήθεια, ανταλλακτικών, λιπαντικών, καυσίμων, φυτοφαρμάκων, μηχανημάτων, κινητών συσκευών, εργαλείων, επίπλων, μηχανών γραφείου κ.λπ. παγίων στοιχείων, αναλώσιμων ειδών γραφικής ύλης, ειδών υγιεινής, τροφίμων, φαρμακευτικού υλικού κ.α. Οι αρμοδιότητες του τμήματος περιλαμβάνουν ιδιαίτερα²⁵:

- 1) Ετοιμασία του προγράμματος προμηθειών σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες του δήμου. Μεριμνά για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού και την περιοδική ενημέρωση των ενδιαφερόμενων υπηρεσιών του δήμου.
- 2) Φροντίδα για την τήρηση των διαδικασιών συγκέντρωσης των επιμέρους αιτημάτων των διαφόρων διοικητικών ενοτήτων του δήμου για την προμήθεια διαφόρων ειδών.
- 3) Τήρηση των διαδικασιών για την έγκριση κάθε προμήθειας.
- 4) Παρακολούθηση της εκτέλεσης κάθε παραγγελίας μέχρι και την παραλαβή των παραγγελθέντων ειδών.
- 5) Φροντίδα για τη σύσταση και υποστήριξη της λειτουργίας επιτροπών που συστήνονται για την κατάρτιση προ-διαγραφών, τη διενέργεια διαγωνισμών, τη λήψη και αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή των παραγγελόμενων ειδών (ποσοτική /ποιοτική/ εν λειτουργία παραλαβή/οριστική παραλαβή).
- 6) Φροντίδα για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών /εξοπλισμού των αχρήστων ή υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των

²⁵ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών.

- 7) Διενέργεια ερευνών αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας.
- 8) Τήρηση αρχείου παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του δήμου (μηχανήματα, οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός γραφείων, έπιπλα κ.λπ.). Παρακολούθηση της κατανομής των παγίων αυτών στις επιμέρους υπηρεσίες του δήμου.
- 9) Φύλαξη και καλή συντήρηση του αποθηκευμένου υλικού

Επίσης:

- 1) Ενεργεί τα νόμιμα για τη βεβαίωση του αντιτίμου κάθε ζημίας που προκύπτει λόγω απώλειας ειδών ή υλικών γενικά σε βάρος του έχοντος την ευθύνη γι' αυτή υπολόγου.
- 2) Τηρεί και ενημερώνει έγκαιρα και σωστά τα προβλεπόμενα βιβλία χρεοπίστωσης μηχανών, υλικών του δήμου.
- 3) Επιμελείται του εφοδιασμού των υπηρεσιών με τα αναγκαία για τη λειτουργία τους είδη.
- 4) Παρακολουθεί τις τιμές των ειδών που διαχειρίζεται και ενημερώνει τον Δήμαρχο και τις επιτροπές προμηθειών, σχετικά με αυτές.
- 5) Αξιολογεί τα στατιστικά στοιχεία κατανάλωσης των διαφόρων υλικών σε σχέση με το βαθμό απορρόφησης αυτών, ως και τα χρονικά όρια, τις διαδικασίες πραγματοποίησης των προμηθειών και επιμελείται για την έγκαιρη έναρξη των απαιτούμενων προμηθευτικών διαδικασιών, παίρνοντας υπόψη την ανάγκη συντονισμού των προμηθειών σε μια ενιαία προμήθεια, σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό προμηθειών των Ο.Τ.Α. όπου επιβάλλεται η εφαρμογή του.
- 6) Συντάσσει μελέτες του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις.

3.3.5. Τμήμα Ταμείου

Το τμήμα έχει την ευθύνη της διεκπεραίωσης των διαδικασιών εισπραξης των οφειλών προς τον δήμο και πληρωμής των δαπανών του δήμου. Οι ειδικότερες αρμοδιότητες του περιλαμβάνουν²⁶:

- 1) Παραλαβή των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμών από το Τμήμα Λογιστηρίου - Προϋπολογισμού και διενέργεια των πληρωμών προς τους δικαιούχους μετά από έλεγχο των τυχόν επιπρόσθετων δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος ότι πρέπει να προσκομίζουν οι δικαιούχοι (φορολογική ενημερότητα, καταστατικό Α.Ε. κ.ο.κ.)
- 2) Έλεγχο των χρηματικών τίτλων και ενταλμάτων και έκδοση τριπλότυπων αποδεικτικών παραλαβής εισπρακτέων εσόδων.
- 3) Καταγραφή των διενεργουμένων εισπράξεων και πληρωμών σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και σχετική ενημέρωση του Τμήματος Εσόδων.
- 4) Διενέργεια εισπράξεων οφειλών προς το δήμο για οποιαδήποτε αιτία στα γραφεία του δήμου. Έκδοση των αντίστοιχων γραμματίων εισπράξεων και σχετική ενημέρωση του αρχείου οφειλετών.
- 5) Παρακολούθηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των οφειλετών προς το δήμο και ενημέρωση του Τμήματος Εσόδων για τις καθυστερούμενες οφειλές.
- 6) Τήρηση ταμείου στα γραφεία του δήμου.
- 7) Εξασφάλιση της λήψης όλων των μέτρων που απαιτούνται για την εισπραξη όλων των νομοθετημένων εσόδων.
- 8) Διενέργεια χρηματικών δοσοληψιών με τις τράπεζες και τους άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς.

²⁶ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- 9) Έγκαιρη απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών στα ταμεία και κάθε άλλης εισπραξης υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων από φόρους, τέλη, εισφορές, κρατήσεις κ.λπ.
- 10) Διεξαγωγή της Ταμειακής Υπηρεσίας των Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου.
- 11) Τήρηση των προβλεπόμενων από το νόμο βιβλίων. Υποβολή κάθε μήνα στον δήμαρχο λογαριασμού εσόδων - εξόδων, όπως αυτά εμφανίζονται κατά είδος βεβαιωθέντων εσόδων και πραγματοποιηθεισών εισπράξεων καθώς και των απομενόντων προς εισπραξη ή πληρωμή και ένδειξη χρηματικού υπολοίπου.
- 12) Σύνταξη μελετών του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις.

3.3.6. Τμήμα Κοιμητηρίου

Οι αρμοδιότητες του συγκεκριμένου τμήματος αναφέρονται στα εξής²⁷:

- 1) Μέριμνα για τη λειτουργία του Δημοτικού Κοιμητηρίου σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και τους ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας, διοίκησης και διαχείρισης του.
- 2) Σχεδιασμός, εισήγηση και εφαρμογή προγραμμάτων βελτίωσης και ανανέωσης κοινών και οικογενειακών ταφών.
- 3) Τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των γεγονότων και πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία του δημοτικού κοιμητηρίου.
- 4) Διαχείριση των διαδικασιών και αρχείων που σχετίζονται και προαπαιτούνται με τις οικονομικές δοσολημίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων.

²⁷ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2005) (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Άρθρο 12, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

- 5) Υποβολή στην Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου όσων στοιχείων κρίνονται απαραίτητα για την οικονομική λειτουργία της διαδικασίας ταφής και λοιπών μεταγενέστερων συναφών διαδικασιών.
- 6) Εξασφάλιση των αναγκαίων μέσων για την οργάνωση της ταφής και τον έλεγχο των εμπλεκόμενων με την τελετή ταφής ιδιωτών.
- 7) Ενημέρωση της διοίκησης του δήμου με περιοδικές αναφορές για ζητήματα προκύπτοντα από τη λειτουργία του κοιμητηρίου και πρόταση μέτρων.
- 8) Σύνταξη μελετών του τμήματος για τις οποίες δεν απαιτούνται τεχνικές γνώσεις.

Κεφάλαιο 4^ο
Ανάλυση χρηματοοικονομικών
καταστάσεων του δήμου Αγ.
Παρασκευής

4.1. Οι οικονομικές καταστάσεις του δήμου Αγ. Παρασκευής

4.1.1. Οι ισολογισμοί του δήμου (2005 - 2007)

Το έτος 2006, αποτέλεσε για το δήμο Αγίας Παρασκευής, επί της ουσίας, το πρώτο έτος εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος. Κατά συνέπεια αναδείχθηκαν προβλήματα έλλειψης ορθής και ουσιαστικής πληροφορίας. Τα στοιχεία των ισολογισμών που παρουσιάζονται, αντλήθηκαν από το Τμήμα Λογιστηρίου της Διεύθυνσης Οικονομικών του δήμου και παρατίθενται στο παράρτημα της εργασίας. Ιδιαίτερα για το έτος 2007, τα στοιχεία που παραχωρήθηκαν είναι ανεπίσημα καθώς ο ισολογισμός του συγκεκριμένου έτους δεν έχει εγκριθεί ακόμα από το διοικητικό συμβούλιο του δήμου.

Πίνακας 3

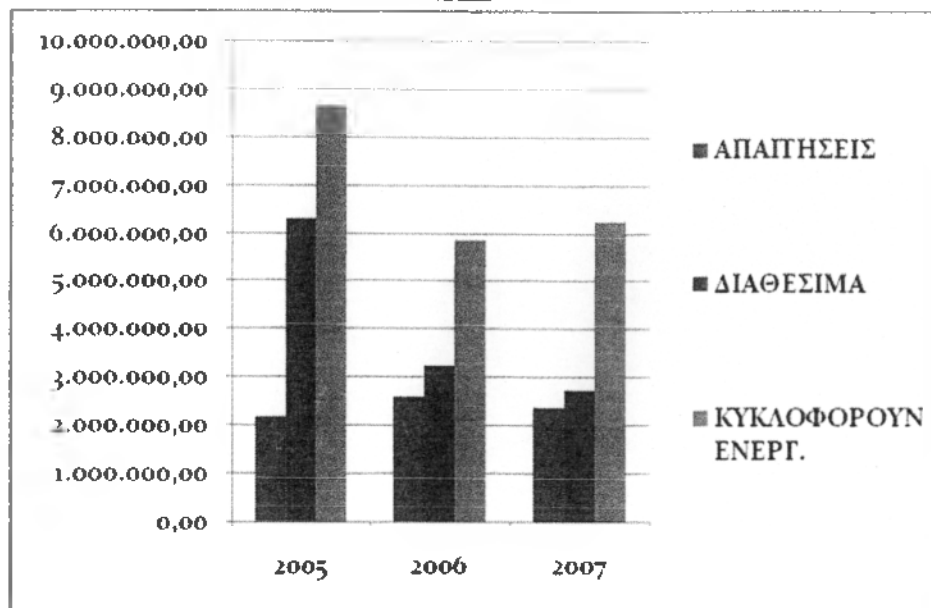
Στοιχεία Ισολογισμών δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 -2007

ΤΑ ΠΟΣΑ ΣΕ €	31/12/2007	31/12/2006	31/12/2005
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
I.ΜΗ ΚΥΚΛΟΦ. ΕΝΕΡΓ.	50.688.617,63	51.630.522,99	49.746.712,26
II. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	72.530,27	0,00	145.060,54
III. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	2.400.607,58	2.612.581,11	2.188.634,04
IV. ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	0,00	0,00	0,00
V.ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	2.754.357,22	3.256.434,21	6.321.560,38
VI.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓ.	6.265.854,16	5.869.015,32	8.655.254,96
VII. ΜΕΤΑΒ. ΛΟΓ.ΕΝΕΡΓ.	1.298.658,82	1.300.902,29	1.296.415,35
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	59.249.411,85	58.800.441,12	59.698.382,57
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
I. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	51.639.265,81	51.020.821,01	52.257.710,61
II.ΜΕΤΟΧΙΚΟΚΕΦΑΛΑΙΟ	0,00	0,00	0,00
III. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠ.	3.650.735,03	3.517.283,89	3.784.186,16
IV. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠ.	2.687.126,79	2.800.029,50	2.574.224,08
V. ΜΕΤΑΒ. ΛΟΓ.ΠΑΘ.	180.767,39	155.260,43	206.274,35
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	59.249.411,85	58.800.441,12	59.698.382,57
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ			
I. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)	8.854.120,25	9.106.473,06	0,00
II.ΚΟΣΤΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΡΑΣΤ. (ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ)	15.475.236,26	15.285.226,57	0,00
III. ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤ.	-1.550.138,25	-1.232.501,57	0,00
IV. ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤ. ΧΡΗΣΗΣ	-1.474.068,11	-1.170.695,36	0,00

Πηγή: Δήμος Αγίας Παρασκευής, Διεθόνση Οικονομικών

Διάγραμμα 1

Πορεία στοιχείων ενεργητικού δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

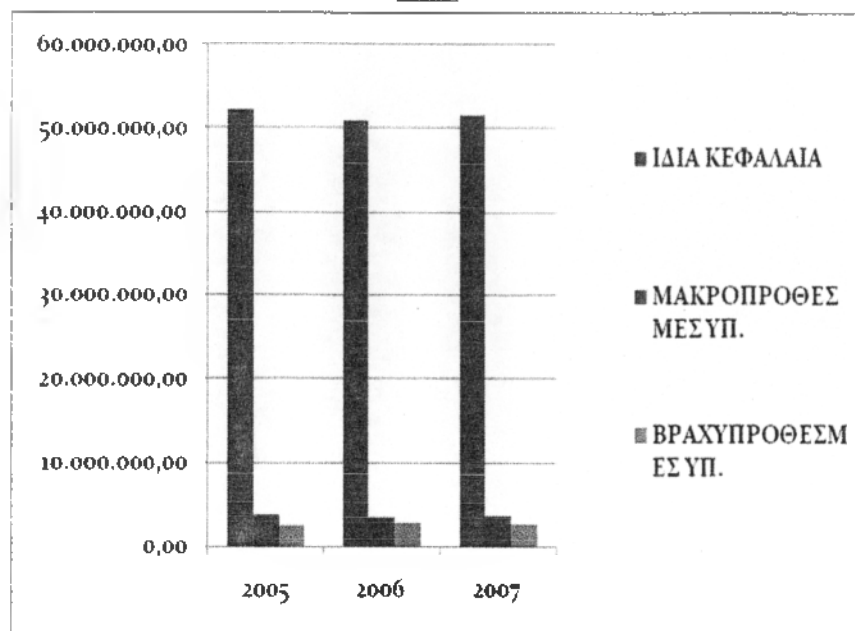
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Από την πορεία των στοιχείων του ενεργητικού, παρατηρεί κανείς μια γενικότερη μείωση. Ιδιαίτερα αισθητή είναι στα διαθέσιμα του δήμου που ενώ το 2005 ήταν 6.321.560,38 €, στο τέλος του 2007 βρίσκονταν στα 2.754.357,22 €. Η πορεία ωστόσο των απαιτήσεων του δήμου ήταν σχετικά σταθερή αφού το 2005 οι απαιτήσεις ήταν 2.188.634,04 €, ενώ το 2007 2.400.607,58 €.

Αντίστοιχα, στο διάγραμμα 2 που ακολουθεί, παρουσιάζεται η πορεία κάποιων στοιχείων του παθητικού του δήμου, όπως αυτή διαμορφώθηκε στο εξεταζόμενο διάστημα.

Διάγραμμα 2

Πορεία στοιχείων παθητικού δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, παρατηρείται μια σταθερή σχετικά πορεία τόσο των ιδίων κεφαλαίων όσο και των υποχρεώσεων του δήμου. Τα στοιχεία παρουσίασαν μια αυξομειώση ως προς τις τιμές, με την τάση να τείνει αυξανόμενη.

4.1.2. Η κατάσταση των αποτελεσμάτων των χρήσεων (2005 - 2007)

Οι πίνακες 4 και 5 που ακολουθούν, παρουσιάζουν την κατάσταση των αποτελεσμάτων του δήμου για τα έτη 2007 και 2006. Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος και η σύνταξη των καταστάσεων παρέχουν πληροφόρηση μόνο για τα έτη 2007 και 2006 και αυτό διότι το 2006 αποτέλεσε το πρώτο έτος εφαρμογής της διπλογραφίας. Από τα στοιχεία των πινάκων, παρατηρεί κανείς την αυξητική πορεία που παρουσιάζει το έλλειμμα για το δήμο Αγίας Παρασκευής.

Πίνακας 4
Κατάσταση λογ/μού Αποτελεσμάτων Χρήσης 2006

2006

Ι. Αποτελέσματα Εκμετ/σης			
	1. Κύκλος εργασιών(κύριας δραστηριότητας)		9.106.473,06
	2. Έσοδα από φόρους		2.296.613,96
	3. Τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό		9.298.791,59
			20.701.878,61
	μειον Κόστος κύριας δραστηριότητας		15.285.226,57
	Μικτά Αποτ/τα Εκμ/σης		5.416.652,04
	πλέον Άλλα Έσοδα Εκμ/σης		1.533.450,70
	Σύνολο		6.950.102,74
Μειον	1. Εξοδα διοικ.λειτ.		7.942.247,66
	3. Εξοδα λειτουργίας δημ.σχέσεων		85.465,85
	Μερικά Αποτ. Εκμ/σης		8.027.713,51
			-1.077.610,77
Πλέον			
	4. Πιστωτ.τόκοι		106.872,84
	μειον		
	3. Χρεωστ. τόκοι & συναφή	261.763,64	261.763,64
	Ολικά Αποτ/τα Εκμ/σης		-154.890,80
			-1.232.501,57
ΙΙ.Πλέον: έκτακτα αποτελέσματα			
	1. Έκτακτα & ανόργ.έσοδα		987.090,51
	3. Έσοδα προηγ.χρήσεων		43.444,27
	4. Έσοδα απο προβλ.προηγ.χρήσ.		11.396,82
			1.041.931,60
	μειον		
	1. Έκτακτα & ανόργ.έξοδα	0,00	
	2. Έκτακτες ζημιές	0,00	
	3. Έξοδα προηγ.χρήσεων	189.940,35	
	4. Προβλέψεις για εκτ. κινδ.	790.185,04	980.125,39
	Οργαν. & Έκτακτα Αποτ/τα		61.806,21
			-1.170.695,36
Μειον			
	Σύνολο αποοβ. πάγιων στοιχείων		2.043.998,28
	μειον: Οι ενσωματωμένες στο λειτ. κόστος		2.043.998,28
			0,00
	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) ΧΡΗΣΗΣ		-1.170.695,36

Πηγή: Δήμος Αγίας Παρασκευής, Διεύθυνση Οικονομικών

Πίνακας 5
Κατάσταση λογ/μού Αποτελεσμάτων Χρήσης 2007

2007			
I. Αποτελέσματα Εκμετ/σης			
	1. Κύκλος εργασιών(κύριας δραστηριότητας)	8.854.120,25	
	2. Έσοδα από φόρους	2.496.613,96	
	3. Τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	9.394.791,62	20.745.525,83
	μείον Κόστος κύριας δραστηριότητας		15.475.236,26
	Μικτά Αποτ/τα Εκμ/σης		5.270.289,57
	πλέον Άλλα Έσοδα Εκμ/σης		1.612.547,47
	Σύνολο		6.882.837,04
Μείον	1. Έξοδα διοικ.λειτουργ.	8.145.287,87	
	3. Έξοδα λειτουργίας δημ.σχέσεων	89.322,75	8.234.610,62
	Μερικά Αποτ. Εκμ/σης		-1.351.773,58
Πλέον	4. Πιστωτ.τόκοι	126.782,77	
	μείον		
	3. Χρεωστ. τόκοι & συναφή	325.147,44	325.147,44
	Ολικά Αποτ/τα Εκμ/σης		-1.550.138,25
II. Πλέον: έκτακτα αποτελέσματα			
	1. Έκτακτα & ανόργ.έσοδα	1.011.257,76	
	3. Έσοδα προηγ.χρήσεων	51.784,02	
	4. Έσοδα απο προβλ.προηγ.χρήσ.	13.245,78	
		1.076.287,56	
	μείον		
	1. Έκτακτα & ανόργ.έξοδα	0,00	
	2. Έκτακτες ζημιές	0,00	
	3. Έξοδα προηγ.χρήσεων	198.744,04	
	4. Προβλέψεις για εκτ. κινδ.	801.473,12	1.000.217,16
	Οργαν. & Έκτακτα Αποτ/τα		-1.474.068,11
Μείον	Σύνολο αποσβ. πάγων στοιχείων	2.124.542,91	
	μείον: Οι ενσωματωμένες στο λειτ. κόστος	2.124.542,91	0,00
	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) ΧΡΗΣΗΣ		-1.474.068,11

Πηγή: Δήμος Αγίας Παρασκευής, Διεύθυνση Οικονομικών

4.2. Ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του δήμου Αγ. Παρασκευής με τη χρήση αριθμοδεικτών

4.2.1. Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας

Η ανεπάρκεια ρευστότητας σε μια επιχείρηση έχει επίδραση στα κέρδη της, αλλά και στη βιωσιμότητά της. Γιατί, αν τα κυκλοφοριακά της στοιχεία δε μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά ή αν δεν υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα, τότε δεν θα είναι σε θέση να προμηθευτεί εμπορεύματα, πρώτες ύλες ή υπηρεσίες με μετρητά, γεγονός που θα οδηγήσει σε κάπως μειωμένα κέρδη, λόγω αυξημένου κόστους αγοράς και δεν θα είναι σε θέση να πληρώσει τις λήγουσες υποχρεώσεις της. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα, όχι μόνο τη δυσκολία εφοδιασμού της με εμπορεύματα «επί πιστώσει», αλλά και τη συρρίκνωση της δραστηριότητάς της και συνεπώς των κερδών της, αλλά ταυτόχρονα και τη δυσφήμισή της, τη μείωση της εμπιστοσύνης των συναλλασσομένων με αυτήν, την αναγκαστική πώληση παγίων στοιχείων και πιθανώς, κάποια στιγμή, την κήρυξή της σε κατάσταση πτώχευσης. Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τους τύπους της ρευστότητας.

Πίνακας 6

Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών ρευστότητας

Δείκτης Γενικής Ρευστότητας = Κυκλ. Ενεργ. + Χρ. Μετ. Λογ. / Βραχ. Υποχρ. + Πιστ. Μετ. Λογ

Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας = (Κυκλ. Ενεργ. + Χρ. Μετ. Λογ.) - (Αποθέματα) / Βραχ. Υποχ.

Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας = Ταμειακά και Ισοδ. Ταμ. Στοιχ. / Βραχ. Υποχ. + Πιστ. Μετ. Λογ.

Πηγή: Καντζος, 2002

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας φανερώνει την ευχέρεια ανταπόκρισης στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, με βάση τις εισροές που εξασφαλίζουν τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού (πελάτες, αποθέματα, διαθέσιμα και χρεώστες γενικά). Οι τιμές του Δ.Γ.Ρ. κοντά στη μονάδα κρίνονται ως μη ικανοποιητικές. Αν και δεν υπάρχει μια γενικά αποδεκτή ή επιστημονικά θεμελιωμένη άριστη τιμή, μπορεί να λεχθεί ότι τιμές μεταξύ 1,5 και 2,5 είναι ενδεικτικές πολύ καλής ρευστότητας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, υψηλές τιμές του δείκτη δείχνουν αναποτελεσματική χρήση των κεφαλαιακών πόρων ή υπερβολική πιστωτική επέκταση

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας διαφοροποιείται από τον Δ.Γ.Ρ κατά το ότι δεν περιλαμβάνει στον αριθμητή τα αποθέματα, επειδή θεωρείται ότι αυτά ρευστοποιούνται με σχετικά μικρότερη ταχύτητα από τα άλλα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Στόχος του δείκτη, επομένως, είναι να μετρήσει την ικανότητα της επιχείρησης για εξόφληση των υποχρεώσεών της, με χρήση των κατά τεκμήριο ευκολότερα ρευστοποιήσιμων στοιχείων της.

Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας εκφράζει την ικανότητα μιας επιχείρησης για την εξόφληση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της με τα μετρητά που διαθέτει. Ο δείκτης ταμειακής ρευστότητας δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Παρέχει λοιπόν μια ένδειξη για την επάρκεια ή ανεπάρκεια των διαθεσίμων μιας επιχείρησης με σκοπό την ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

Γενικά, όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή αυτού του δείκτη, τόσο ισχυρότερη είναι η ταμειακή θέση της επιχείρησης και τόσο, συνεπώς, μικρότερος είναι ο κίνδυνος αδυναμίας εξόφλησης των τρεχουσών υποχρεώσεών της. Δεν υπάρχει κανόνας για το ποια πρέπει να είναι η τιμή του δείκτη²⁸.

²⁸ Παπαδόπουλος Δ. (1986), «Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης», Εκδόσεις Παρατηρητής, 2^η Έκδοση, Θεσσαλονίκη

Εφαρμόζοντας του παραπάνω τύπους και σύμφωνα με τα στοιχεία των ισολογισμών του δήμου Αγίας Παρασκευής, υπολογίστηκαν τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7

Αριθμοδείκτες ρευστότητας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας	2005	2006	2007
Γενική ρευστότητα	3,5791	2,4261	2,6377
Άμεση ρευστότητα	3,5269	2,4261	2,6124
Ταμειακή ρευστότητα	2,2735	1,1019	0,9604

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, οι τιμές της γενικής ρευστότητας του δήμου βρίσκονται σε πολύ καλά επίπεδα. Παρ' ότι ακολουθήθηκε πτωτική πορεία από το 2005 έως το 2007, εντούτοις οι τιμές τις κυμάνθηκαν σε υψηλά επίπεδα. Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος μπορεί να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του στηριζόμενος στα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

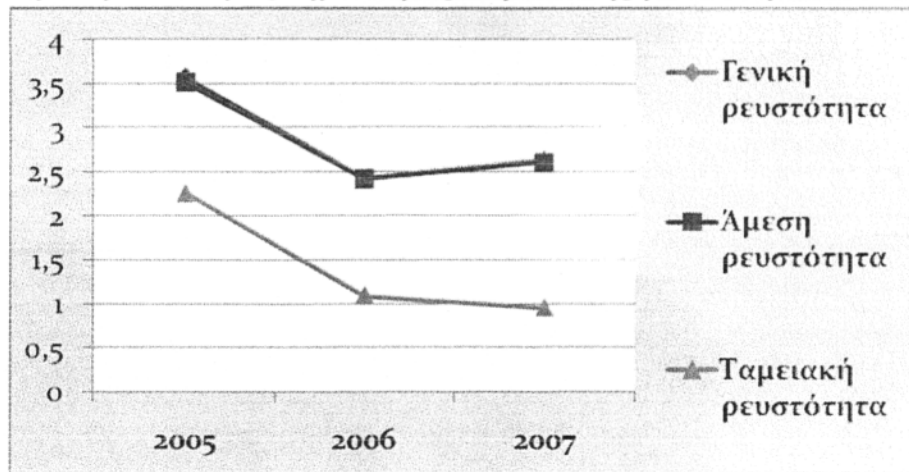
Παρόμοια πορεία ακολούθησε και η άμεση ρευστότητα του δήμου. Η ικανότητα εξόφλησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων μέσω των ρευστοποιήσιμων στοιχείων επιβεβαιώθηκε και με τις τιμές του συγκεκριμένου δείκτη.

Αντίθετα, την πτωτική πορεία των διαθέσιμων μετρητών του δήμου επιβεβαίωσε ο αριθμοδείκτης της ταμειακής ρευστότητας. Ενώ το 2005 βρισκόταν στις 2,28 μονάδες περίπου, το 2007 σημείωσε κατακόρυφη πτώση αγγίζοντας τις 0,96 μονάδες. Το συγκεκριμένο στοιχείο μπορεί να αποτελέσει στοιχείο προβληματισμού για την μετέπειτα διαχείριση των μετρητών του δήμου.

Το διάγραμμα 3, παρουσιάζει συγκεντρωτικά την πορεία των τριών δεικτών για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Διάγραμμα 3

Πορεία ρευστότητας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

4.2.2. Οι αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής

Ενώ οι αριθμοδείκτες ρευστότητας συμβάλλουν στην εκτίμηση της κανότητας της επιχείρησης να ανταπεξέλθει (και να επιβιώσει) στις τρέχουσες υποχρεώσεις της, το χρονικό πλαίσιο της προοπτικής που προσφέρουν είναι αρκετά περιορισμένο ίσως δε και όχι τόσο χρήσιμο, πλέον, στην περίπτωση κατά την οποία τα συμπτώματα ανεπαρκούς βραχυπρόθεσμης ρευστότητας πηγάζουν από και συνδέονται με την εξυπηρέτηση των κεφαλαίων της μονάδος, όπως αυτά έχουν ήδη διαρθρωθεί στη δεδομένη κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης και όχι με προσωρινές καταστάσεις που περιορίζονται και έχουν σχέση με τη διάρθρωση και διαχείριση των βραχυπρόθεσμων στοιχείων τούτης.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση η κατάσταση μπορεί να βελτιωθεί με κατάλληλες διορθώσεις στη δομή και διαχείριση των βραχυπρόθεσμων, βεβαίως, στοιχείων της επιχείρησης δεδομένης μιας σωστής κεφαλαιακής δομής.

Εκτός από έκτακτα ή εντελώς απρόβλεπτα γεγονότα, η κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης έχει μεγαλύτερη επίπτωση στη (μακροπρόθεσμη) βιωσιμότητά της και είναι θέμα σχεδιασμού, και επομένως και ευχέρειας, με μακροπρόθεσμη προοπτική ως προς την επαλήθευση της ορθότητάς της ή μη εν αντιθέσει με τη βραχυπρόθεσμη ρευστότητα της οποίας η αντιμετώπιση και οι όποιες διορθώσεις επιβάλλεται να γίνονται αμέσως. Οι κυριότεροι δείκτες που χρησιμοποιούνται σ' αυτή την περίπτωση είναι απός της δανειακής επιβάρυνσης, της χρηματοδότησης παγίων και της αυτονομίας.

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης δείχνει τη σχέση των δανείων προς το σύνολο των κεφαλαίων κάθε μορφής που είναι επενδεδυμένα ή χρησιμοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο και χρησιμοποιείται στην εκτίμηση της δανειακής επιβάρυνσης. Ανεκτές τιμές του δείκτη είναι μικρότερες ή ίσες της μονάδας. Ο δείκτης δεν περιλαμβάνει πολλές από τις διάφορες προσωρινές πιστώσεις (γραμμάτια πληρωτέα) και οι οποίες ενώ δεν εμφανίζονται σαν δάνεια, είναι δυνατόν, όμως, να συνεπάγονται τις ίδιες υποχρεώσεις εξυπηρέτησης και παρόμοιους περιορισμούς με τα κανονικά δάνεια.

Ο δείκτης χρηματοδότησης των παγίων δείχνει τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς την αξία των παγίων της επιχείρησης ή του οργανισμού. Ο δείκτης χρησιμοποιείται στον προσδιορισμό βασικά, του τρόπου χρηματοδότησης των παγίων της επιχείρησης είναι και μια ένδειξη της άνεσης που έχει η επιχείρηση σε κεφάλαια κίνησης. Ο δείκτης μπορεί να πάρει μικρότερες ή μεγαλύτερες τιμές της μονάδας.

Ο δείκτης αυτονομίας, δείχνει τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των κεφαλαίων για μια επιχείρηση. Η σχέση ιδίων και συνολικών κεφαλαίων σε μια επιχείρηση εξαρτάται (από ένα επίπεδο και πέρα) από την προσωπικότητα της συγκεκριμένης επιχείρησης, του αντικειμένου της, της

θέσης της στην ευρύτερη αγορά αλλά και της σημασίας της στην οικονομία και την κοινωνία στην οποίαν ανήκει, της νομικής μορφής της καθώς και του καθεστώτος που διέπει και επηρεάζει (ενισχύει πολλές φορές) το βαθμό και τον τρόπο χρηματοδότησης επιχειρήσεων σε μια χώρα, (επιχορηγήσεις, κρατικές εγγυήσεις κ.λπ.). Σε μια σύγκριση θα πρέπει να απομονώνονται οι διαφορές που δημιουργούνται από τους ιδιάζοντες αυτούς παράγοντες έτσι ώστε να μένουν προς μελέτη μόνο οι διαφορές εκείνες που οφείλονται σε παράγοντες των οποίων η επιρροή έχει αφ' ενός ευρύτερη σημασία και αφ' ετέρου επιδέχονται τον έλεγχο ή την πρόβλεψη μας σαν φαινόμενα. Σημασία επίσης έχουν και τα περιθώρια χρηματοοικονομικής μόχλευσης τα οποία έχει στη συγκεκριμένη στιγμή η επιχείρηση σε συνδυασμό με τη δυνατότητα κάλυψης τόκων και άλλων εξόδων χρηματοδότησης. Οπωσδήποτε, ένας υψηλός δείκτης ιδίων προς σύνολο κεφαλαίων αφήνει περιθώρια για αποδοτικότερη κεφαλαιακή διάρθρωση. Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται μαζί με άλλους συγγενείς δείκτες, κυρίως στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Χρησιμεύει, επίσης, στην εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας μιας μονάδας. Απο την άλλη μεριά, η σχέση ιδίων προς σύνολο κεφαλαίων δίνει και μια εικόνα της αυτονομίας που μπορεί να έχει μια επιχείρηση και της ανεξαρτησίας της από δανεικά κεφάλαια και άλλους πιστωτές²⁹.

Πίνακας 8

Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας

Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης = $\frac{\text{Σύνολο δανείων}}{\text{Σύνολο Παθητικού}}$

Δείκτης Χρηματοδότησης Παγίων = $\frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Μη Κυκλοφορούν Ένεργητικό}}$

Δείκτης Σχέσεως Κεφαλαίων (Αυτονομίας) = $\frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Παθητικού}}$

Πηγή: Κάντζος, 2002

²⁹ Γκλεζάκος Μ. (2004), «Εισαγωγή στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Πειραιάς

Σύμφωνα με τους παραπάνω τύπους, υπολογίστηκαν και οι αριθμοδείκτες για το δήμο Αγίας Παρασκευής, οι τιμές των οποίων απεικονίζονται στον πίνακα 9 που ακολουθεί.

Πίνακας 9
Αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής	2005	2006	2007
Δανειακή Επιβάρυνση	0,10651	0,1074	0,107
Χρηματοδότηση Παγίων	1,05048	0,9882	1,0188
Σχέση Κεφαλαίων (Αυτονομίας)	0,87536	0,8677	0,8716

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

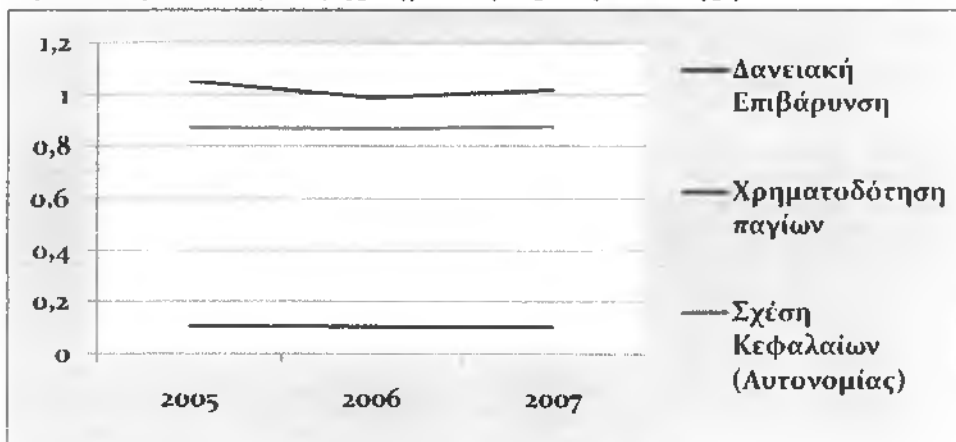
Σε επίπεδο δανειακής επιβάρυνσης, ο δήμος Αγίας Παρασκευής βρίσκεται σε πάρα πολύ καλά επίπεδα. Ο συγκεκριμένος δείκτης, βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα τα οποία διατηρούνται σ' αυτό το επίπεδο για όλο το διάστημα της τριετίας.

Από την πλευρά της χρηματοδότησης των παγίων μέσω κεφαλαίων κίνησης, ο δήμος παρουσιάζει μια σχετική ευχέρεια. Οι τιμές του δείκτη ήταν 1,05 για το 2005 ενώ το 2007 ήταν στο 1,01 ύστερα από μια μικρή πτώση το 2006 (0,9882). Η χρηματοδότηση των παγίων του δήμου γίνεται κυρίως μέσω των διαθέσιμων μετρητών αλλά και μέσω της λήψης δανείων μακροπρόθεσμης διάρκειας.

Η σχέση των κεφαλαίων του δήμου, διατήρησε μια σχετικά σταθερή τιμή (0,87 μονάδες περίπου), στοιχείο που μπορεί να ερμηνευθεί με ποικίλους τρόπους. Από την μια, η χαμηλή τιμή του δείκτη δεν αφήνει περιθώρια για αποδοτικότερη κεφαλαιακή διάρθρωση ενώ από την άλλη παρουσιάζει μια σχετική ανεξαρτησία από δανειακές επιβαρύνσεις. Η σωστή ερμηνεία του συγκεκριμένου δείκτη επηρεάζεται και από άλλους δείκτες τους οποίους θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν του κανείς για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων.

Διάγραμμα 4

Πορεία κεφαλαιακής δομής δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

4.2.3. Οι αριθμοδείκτες διαχείρισης περιουσίας

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα, η σωστή διαχείριση της περιουσίας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για κάθε επιχείρηση και οργανισμό. Ο έλεγχος της σωστής αυτής διαχείρισης επιτυγχάνεται με τη

χρήση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών. Παρακάτω, αναλύεται η έννοια ορισμένων από αυτούς.

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Διαθεσίμων δείχνει τη σχέση του κύκλου εργασιών (πωλήσεις) συναρτήσει των διαθεσίμων καθώς επίσης και μέχρι ποιού βαθμού αυτά αξιοποιούνται.

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Πάγιου Ενεργητικού δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να αξιοποιεί στην μάχη της αγοράς όλα τα εφόδια που διαθέτει, δηλαδή τα στοιχεία του Ενεργητικού (πάγια - εγκαταστάσεις κ.λ.π). Όσο μικρότερος ο δείκτης τόσο «καλύτερος» σε σύγκριση πάντα με την φύση της επιχείρησης.

Η Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Συνόλου Ενεργητικού, εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησης του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Μια υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί πωλήσεις. Αντίθετα, μια χαμηλή τιμή αποτελεί ένδειξη μη εντατικής χρησιμοποίησης αυτών, όποτε θα πρέπει ή να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησης τους ή να ρευστοποιήσει μέρος αυτών.

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων δείχνει το βαθμό αξιοποίησης των πωλήσεων σε σχέση με την ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο πίνακας 10 που ακολουθεί, παρουσιάζει του γενικούς τύπους των παραπάνω δεικτών³⁰.

Πίνακας 10

Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών διαχείρισης περιουσίας

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων = Πωλήσεις / Διαθέσιμα

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιου Ενεργητικού = Πωλήσεις / Πάγιο Ενεργητικό

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Συνολικού Ενεργητικού = Πωλήσεις / Συνολικό Ενεργητικό

³⁰ Αθανασόπουλου Κ., Γεωργόπουλου Α., Μπέλλα Α. (2007), «Ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων = Πωλήσεις / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Πηγή: Κάντζος, 2002

Η χρήση των παραπάνω τύπων, μας έδωσε τη δυνατότητα υπολογισμού των αριθμοδεικτών διαχείρισης περιουσίας του δήμου Αγίας Παρασκευής, οι οποίοι απεικονίζονται στον πίνακα 11 που ακολουθεί. Ειδικότερα, για το 2005, η απουσία αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης λόγω μη εφαρμογής της διπλογραφίας, δεν κατέστησε δυνατό τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών για το συγκεκριμένο έτος.

Πίνακας 11

Αριθμοδείκτες διαχείρισης περιουσίας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Αριθμοδείκτες Διαχείρισης Περιουσίας	2005	2006	2007
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων	0	2,79645541	3,214586759
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιου Ενεργητικού	0	0,1763777	0,174676696
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Συνολικού Ενεργητικού	0	0,15487083	0,149438112
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	0	3,25227754	3,295013947

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Παρατηρώντας κάποιος τις τιμές του παραπάνω πίνακα, διαπιστώνει τόσο αυξητικές όσο και μειούμενες τιμές για τους δείκτες. Ειδικότερα, η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθεσίμων του δήμου παρουσίασε αύξηση της τάξης του 14,9%, από το 2006 στο 2007, σε αντιδιαστολή με τη μείωση των

διαθεσίμων. Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος παρ' όλη τη μείωση των διαθεσίμων του, συνεχώς βελτιώνει την αξιοποίησή τους.

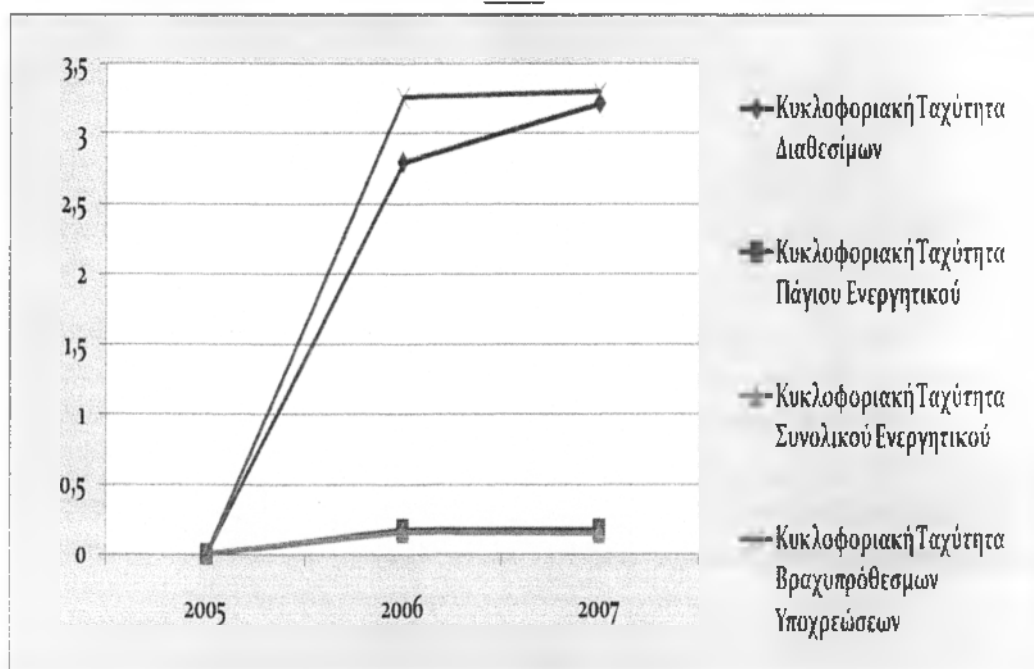
Αναφορικά με την κυκλοφοριακή ταχύτητα του παγίου ενεργητικού, οι τιμές παρουσιάζουν μια μικρή πτώση (0,174 από 0,176) ωστόσο και αυτό το στοιχείο υποδηλώνει την καλή αξιοποίηση των παγίων στοιχείων του ενεργητικού.

Αντίθετα, οι χαμηλές τιμές του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας του συνόλου του ενεργητικού αποτελεί ένδειξη μη εντατικής χρησιμοποίησής τους από το δήμο. Η μείωση της τιμής του δείκτη και το 2007 επιβεβαιώνει την καθοδική πορεία στο συγκεκριμένο τομέα.

Τέλος, αναφορικά με την κυκλοφοριακή ταχύτητα των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, ο δήμος εμφανίζει σημάδια συνεχούς βελτίωσης, αφού ο βαθμός αξιοποίησης των πωλήσεων σε σχέση με την ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αυξάνει.

Διάγραμμα 5

Πορεία διαχείρισης περιουσίας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

4.3. Συμπεράσματα

Οι οικονομικές καταστάσεις, είναι μια δομημένη οικονομική απεικόνιση της οικονομικής θέσης του δήμου και των συναλλαγών που έχουν αναληφθεί από αυτόν. Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων - ισολογισμών είναι να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την οικονομική θέση, την απόδοση, τις ταμειακές ροές του δήμου, που είναι χρήσιμες, για ένα ευρύ κόκκο χρηστών για να λάβουν οικονομικές αποφάσεις. Δείχνουν επίσης τα αποτελέσματα της διαχείρισης των πόρων από την διοίκηση.

Στην παρούσα ενότητα, θα γίνει μια προσπάθεια αξιολόγησης των στοιχείων που προέκυψαν από την ανάλυση των δεδομένων του δήμου Αγίας Παρασκευής για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση θα συμβάλει και ο πίνακας 12, που παρουσιάζει συγκεντρωτικά τους αριθμοδείκτες του δήμου για τα έτη 2005 - 2007.

Πίνακας 12
Σύνολο αριθμοδεικτών δήμου Αγίας Παρασκευής

Αριθμοδείκτες	2005	2006	2007
Γενική ρευστότητα	3,579	2,426	2,638
Άμεση ρευστότητα	3,527	2,426	2,612
Ταμειακή ρευστότητα	2,274	1,102	0,960
Δανειακή Επιβάρυνση	0,107	0,107	0,107
Χρηματοδότηση Παγίων	1,050	0,988	1,019
Σχέση Κεφαλαίων (Αυτονομίας)	0,875	0,868	0,872
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων	0,000	2,796	3,215
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιου Ενεργητικού	0,000	0,176	0,175
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Συνολικού Ενεργητικού	0,000	0,155	0,149
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα	0,000	3,252	3,295

Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων			
-----------------------------------	--	--	--

Πηγή: ίδια επεξεργασία

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα και από τα όσα αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες, μπορεί να πει κανείς ότι ο δήμος Αγίας Παρασκευής επιδιώκει με κάθε τρόπο την καλύτερη δυνατή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων του αλλά και οργάνωσης των οικονομικών του στοιχείων.

Από την πλευρά της ρευστότητας, ο δήμος βρίσκεται σε μια μέτρια κατάσταση. Ενώ η γενική και η άμεση ρευστότητα βρίσκονται σε πολύ καλά επίπεδα, η συνεχιζόμενη μείωση των ταμειακών του διαθέσιμων δημιουργεί προβλήματα στην εξόφληση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων με μετρητά. Ο δήμος καταφεύγει σ' αυτές τις περιπτώσεις στο δανεισμό με ότι αυτό συνεπάγεται.

Αντιφατικό στοιχείο της παραπάνω περίπτωσης, αποτελεί ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης και οι χαμηλές τιμές του. Ενώ ο δήμος καταφεύγει στο δανεισμό, εντούτοις διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα για το εξεταζόμενο διάστημα το συγκεκριμένο δείκτη. Αυτό, μπορεί να δικαιολογηθεί από τα υψηλά ίδια κεφάλαια του δήμου καθώς επίσης και από την απουσία στο υπολογισμό του δείκτη διαφόρων πιστώσεων που μπορεί να λειτουργούν ως δάνεια, ωστόσο δεν λαμβάνονται υπ' όψιν στον υπολογισμό του δείκτη.

Από την πλευρά της χρηματοδότησης των παγίων μέσω κεφαλαίων κίνησης, ο δήμος παρουσιάζει σχετικά εύρωστος. Ο δήμος δείχνει να μπορεί να αξιοποιεί σε ικανοποιητικό βαθμό τα πάγια του, βοηθώντας προς αυτή την κατεύθυνση και τα μακροπρόθεσμα δάνεια. Η πιστοληπτική ικανότητα του δήμου στηρίζεται κυρίως στα πάγια στοιχεία που διαθέτει.

Ο βαθμός αξιοποίησης των διαθέσιμων και η ανταπόκριση στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις βρίσκονται σε καλό επίπεδο. Ωστόσο, τροχοπέδη για την περαιτέρω βελτίωση αποτελεί η μη εντατική αξιοποίηση του συνόλου του ενεργητικού. Η συνεχώς μειούμενη πορεία του αντίστοιχου δείκτη επιβεβαιώνει αυτή την άποψη.

Συμπέρασμα των ανωτέρω είναι ότι, ο δήμος προχώρησε στην εφαρμογή της διπλογραφικής λογιστικής μεθόδου έχοντας τη δυνατότητα να ελέγχει ευκολότερα τα οικονομικά του στοιχεία. Οι τιμές των δεικτών που υπολογίστηκαν έδειξαν μια γενικότερη βελτίωση, ωστόσο, δεν μπορούν από μόνοι τους να απεικονίσουν την πραγματικότητα. Το αυξανόμενο έλλειμμα του δήμου και η έλλειψη οργάνωσης αποτελούν πολλές φορές τροχοπέδη για περαιτέρω ανάπτυξη.

Επομένως, είναι επιτακτική η ανάγκη ουσιαστικής οργάνωσης και εκπαίδευσης των υπηρεσιών του δήμου, για να μπορέσει να ανταποκριθεί πλήρως τόσο στο εγχείρημα της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος αλλά και να αξιοποιήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα διαθέσιμα στοιχεία και πόρους.

Επίλογος

Στην παρούσα εργασία, έγινε μια προσπάθεια παρουσίασης των κυριότερων οικονομικών καταστάσεων που συγκροτούνται σε μια επιχείρηση. Επίσης, αναλύθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις που αφορούσαν το δήμο Αγίας Παρασκευής για την τριετία 2005 - 2007 με τη χρήση αριθμοδεικτών.

Εξετάζοντας το σύνολο των κανόνων και των μεθόδων που πλαισιώνουν την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, παρουσιάστηκαν τα βασικότερα, στοιχεία που τις συγκροτούν. Άλλωστε, ο βασικός στόχος της ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων είναι η διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων οι οποίες αφορούν την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων που

χρησιμοποιούνται. Σημαντικό εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση είναι οι αριθμοδείκτες.

Οι δήμοι ειδικότερα, ανάμεσα τους και αυτός της Αγίας Παρασκευής, είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις από τα πρώτα έτη εφαρμογής της διπλογραφίας. Μέσω της ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων, οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να αξιολογήσουν την οικονομική τους κατάσταση, τις επιδόσεις τους αλλά και να εντοπίσουν τυχόν λάθη σε αποφάσεις που έχουν λάβει.

Η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του δήμου Αγίας Παρασκευής, με τη χρήση αριθμοδεικτών, ανέδειξε τα σημεία που ο δήμος έχει κατορθώσει να βελτιώσει αλλά και να εντοπίσει τα τυχόν προβλήματα. Η σωστή αξιολόγησή τους και η λήψη των σωστών αποφάσεων για τις μελλοντικές εξελίξεις του δήμου, είναι μια υπόθεση που θα πρέπει να απασχολήσει το σύνολο των ανθρώπων του δήμου.

Μετά από όσα αναφέρθηκαν, κατανοεί κανείς ότι οι οικονομικές καταστάσεις κατέχουν εξέχουσα θέση στην λειτουργία της επιχείρησης και στη λήψη αποφάσεων. Ωστόσο η σωστή ερμηνεία τους είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που θα πρέπει να εκτελείται από ανθρώπους που κατέχουν εξειδικευμένες γνώσεις.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- ✚ Αθανασόπουλου Κ., Γεωργόπουλου Α., Μπέλλα Α. (2007), «Ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς
- ✚ Αληφαντής Γ. (2003), «Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις: νομοθεσία και πρακτική», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα

- Γκλεζάκος Μ. (2004), «Εισαγωγή στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων», Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής, Πειραιάς
- Δήμος Αγίας Παρασκευής (2009), Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Τμήμα Λογιστηρίου και προϋπολογισμού
- Δήμος Αγίας Παρασκευής (2009), «Οδηγός πόλης: Ιστορικά στοιχεία», διαθέσιμο στο <http://www.agiaparaskevi.gr/html/istorikastoiheia.html>, Αθήνα
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.Β', Αρ. Φύλλου 389/24.03.2005), «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγ. Παρασκευής», Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα
- Ζαφειρόπουλος Η. (2005), «Η προσέγγιση των οικονομικών καταστάσεων: Κρίσιμα στοιχεία για την προετοιμασία της ανάλυσής τους», Δημοσίευση στο «Investment Research and Analysis Journal»
- Κάντζος Κ. (2002), «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
- Κοινότητα Λογιστών Taxheaven (2006), «Αριθμοδείκτες», διαθέσιμο στο <http://www.taxheaven.gr/>, Αθήνα
- Νιάρχος Ν. (1997), «Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων», Εκδόσεις Σταμούλης, 5η Έκδοση, Αθήνα
- Παπαδόπουλος Δ. (1986), «Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης», Εκδόσεις Παρατηρητής, 2η Έκδοση, Θεσσαλονίκη

Ξενόγλωσση

- ↓ Fisher A. (2007), «Η δημιουργία των αριθμοδεικτών», Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα

- ↓ Walsh C.(2000), «Αριθμοδείκτες και management», Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα

Παράρτημα

Λίστα Πινάκων - Διαγραμμάτων

Πίνακας 1. Πηγές χρηματοοικονομικών και άλλων σχετικών πληροφοριών	10
Πίνακας 2. Πληθυσμιακή κάλυψη δήμου Αγίας Παρασκευής.....	39
Πίνακας 3. Στοιχεία Ισολογισμών δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007.....	56
Πίνακας 4. Κατάσταση λογ/μού Αποτελεσμάτων Χρήσης 2006	59
Πίνακας 5. Κατάσταση λογ/μού Αποτελεσμάτων Χρήσης 2007	60
Πίνακας 6. Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών ρευστότητας.....	61
Πίνακας 7. Αριθμοδείκτες ρευστότητας δήμου Αγ. Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007.....	63

Πίνακας 8. Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας.....	66
Πίνακας 9. Αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007.....	67
Πίνακας 10. Οι γενικοί τύποι των αριθμοδεικτών διαχείρισης περιουσίας	69
Πίνακας 11. Αριθμοδείκτες διαχείρισης περιουσίας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007.....	70
Πίνακας 12. Σύνολο αριθμοδεικτών δήμου Αγίας Παρασκευής.....	72
Διάγραμμα 1. Πορεία στοιχείων ενεργητικού δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 -2007	57
Διάγραμμα 2. Πορεία στοιχείων παθητικού δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 -2007	58
Διάγραμμα 3. Πορεία ρευστότητας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007	64
Διάγραμμα 4. Πορεία κεφαλαιακής δομής δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007	68
Διάγραμμα 5. Πορεία διαχείρισης περιουσίας δήμου Αγίας Παρασκευής για τα έτη 2005 - 2007	71
Σχήμα 1. Η διαδικασία λήψης οικονομικών αποφάσεων	8

Ισολογισμοί χρήσεων

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά χρήσεως 2006		
	αξία κτήσης	αποσβέσεις	αναπόσβ.αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ			
4.λοιπά έξοδα εγκ/σης	210.062,74	210.062,22	0,52
	<u>210.062,74</u>	<u>210.062,22</u>	<u>0,52</u>
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II.Ενσώματες ακιν/σεις			
1.γήπεδα-οικοπεδα	32.318.170,66	0,00	32.318.170,66
μείον:προβλέψεις απασ-υποτιμ.			0,00
1α.πλατείες-πάρκα-παιδότοποι κοινής χρήσεως	3.073.312,14	2.467.330,42	605.981,72
1β.οδοί-οδοστρώματα κοινής χρήσεως	3.394.384,07	1.909.089,65	1.485.294,42
1γ.πεζοδρόμια κοινής χρήσεως	3.644.207,14	1.106.711,60	2.537.495,54
2.ορυχεία-μεταλλεία-αγροί-δάση	26.315,15	0,00	26.315,15
3 κτίρια-τεχν. έργα	13.113.388,57	3.195.604,26	9.917.784,31
3α κτιριακές εγκ/σεις κοινής χρήσεως	0,00	0,00	0,00
3β.εγκ/σεις ηλεκτρ. Κοινής χρήσεως	212.009,25	133.796,33	78.212,92
3γ.λοιπές εγκ/σεις κοινής χρήσεως	11.146,00	6.886,09	4.259,91
4.μηχανήματα	1.441.247,54	1.293.979,74	147.267,80
5.μεταφ.μέσα	1.938.301,13	1.768.121,25	170.179,88
6.έπιπλα	1.596.839,98	1.380.214,99	216.624,99
7.ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση & προκ/λές	3.296.736,18	0,00	3.296.736,18
Σύνολο ακιν/σεων	<u>64.066.067,81</u>	<u>13.261.734,33</u>	<u>50.804.323,48</u>
III. Συμμετοχές & μακρ. απαιτήσεις			
1. τίτλοι πάγιας επένδυσης		832.867,75	
Πλέον προβλέψεις για υποτίμηση		6.668,24	826.199,51
λοιπές μακροπρ. απαιτήσεις			0,00
			<u>826.199,51</u>
σύνολο παγ.ενεργ/κού(ΓII+ΓIII)			<u>51.630.522,99</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
I.Αποθέματα			
4.υλικά επισκευής,αναλώσιμα,αντ/κά παγίων			0,00
5 προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			0,00
σύνολο			<u>0,00</u>
II.Απαιτήσεις			
1.απαιτήσεις από πωλήσεις υπηρεσιών,αγαθών κλπ.πάρων			2.826.286,85
3.δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων			0,00
4.επισφαλείς-επίδικες απαιτήσεις		0,00	
μείον προβλέψεις		311.446,45	-311.446,45
11.Χρεώστες διάφοροι			97.467,91
12.λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών			272,80
σύνολο			<u>2.612.581,11</u>
IV.Διαθέσιμα			
1.ταμείο			100.207,36
3.καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			3.156.226,85
σύνολο			<u>3.256.434,21</u>
σύνολο κυκλ.ενεργ/κού(ΔI+ΔII+ΔIV)			<u>5.869.015,32</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
1.έξοδα επομ.χρήσεων			0,00
2.έσοδα χρήσης εισπρακτέα			1.300.902,29
3.λοιποί μεταβατ.λογ.ενεργητικού			0,00
σύνολο μεταβατικών λογαριασμών Ενεργητικού			<u>1.300.902,29</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>58.800.441,12</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ		Ποσά
		χρήσεως 2006
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I. ΚΕΦΑΛΑΙΟ		
Κεφάλαιο		26.447.229,11
	σύνολο	26.447.229,11
II. Διαφορές αναπροσαρμογής-επιχ.		
3. δωρεές παγίων		20.904.185,91
4. επιχορηγήσεις επενδύσεων		4.840.101,35
	σύνολο	25.744.287,26
III. Αποθεματικά κεφάλαια		
3. ειδικά αποθεματικά		0,00
	σύνολο	0,00
IV. Αποτελέσματα σε νέο.		
υπόλοιπο πλεονάσματος εις νέο		0,00
πλεόνασμα χρήσεως εις νέο		-1.170.695,36
υπόλοιπο πλεονάσματος προηγ. χρήσεων		0,00
	σύνολο	-1.170.695,36
σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ+ΑII+ΑIII+ΑIV)		51.020.821,01
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
1. Προβλέψεις γιά αποζημίωση προσ/κού		39.203,85
2. λοιπές προβλέψεις.		1.267.842,44
σύνολο προβλέψεων		1.307.046,29
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
2. δάνεια ταμειωτηρίων		3.339.912,67
3. λοιπές Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		177.371,22
	σύνολο	3.517.283,89
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.		
1. προμηθευτές		1.464.770,57
5. υποχρεώσεις απο φόρους τέλη		93.332,23
6. ασφαλ. οργανισμοί		460.393,54
7. μακροπρ. υποχρ. πληρωτέες στην επόμ. χρήση		330.069,19
11. πιστωτές διαφοροί.		451.463,97
	σύνολο	2.800.029,50
σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)		6.317.313,39
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1. εσοδα επόμενων χρήσεων		0,00
2. έξοδα χρήσης δεδουλευμένα		155.260,43
3. λοιποί μεταβατικοί λογα/σμοί		0,00
σύνολο μεταβατικών λογ/σμών Παθητικού		155.260,43
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		58.800.441,12

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			
		Χρήση 2006	
I. αποτελέσματα εκμίσθης			
	1. κύκλος εργασιών (κύριας δραστηριότητας)	9.106.473,06	
	2. έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-πρασυζητήσεις	2.296.613,96	
	3. τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	9.298.791,59	20.701.878,61
	μείον κόστος κύριας δραστηριότητας		15.285.226,57
	μικτά αποτίμια εκμίσθης		5.416.652,04
	πλέον άλλα έσοδα εκμίσθης		1.533.450,70
	σύνολο		6.950.102,74
μείον	1. έξοδα διοικ. λειτ.	7.942.247,66	
	3. έξοδα λειτουργίας δημ. σχέσεων	85.465,85	8.027.713,51
	μερικά αποτ. εκμίσθης		-1.077.610,77
πλέον	4. πιστωτ. τόκοι	106.872,84	
μείον	3. χρεωστ. τόκοι & συναφή ολικά αποτίμια εκμίσθης	261.763,64	261.763,64
			-154.890,80
			-1.232.501,57
II. πλέον: έκτακτα αποτελέσματα			
	1. έκτακτα & ανόργ. έσοδα	987.090,51	
	3. έσοδα προηγ. χρήσεων	43.444,27	
	4. έσοδα απο προβλ. προηγ. χρήσ.	11.396,82	
		1.041.931,60	
μείον	1. έκτακτα & ανόργ. έξοδα	0,00	
	2. έκτακτες ζημιές	0,00	
	3. έξοδα προηγ. χρήσεων	189.940,35	
	4. προβλέψεις για εκτ. κινδ. οργαν. & έκτ. αποτίμια	790.185,04	980.125,39
			61.806,21
			-1.170.695,36
μείον	σύνολο αποσβ. πάγιων στοιχείων	2.043.998,28	
	μείον δι. ενσωμα. στο λειτ. κόστος	2.043.998,28	0,00
	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΕΛΜΕΙΜΜΑ) ΧΡΗΣΗΣ		-1.170.695,36

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά χρήσεως 2005		
	αξία κτήσης	αποσβέσεις	αναπόσβ.αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ			
4.λοιπά έξοδα εγκ/σης	186.619,74	186.619,23	0,51
	<u>186.619,74</u>	<u>186.619,23</u>	<u>0,51</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II.Ενώματες ακιν/σεις			
1.γήπεδα-οικόπεδα	32.318.170,66	0,00	32.318.170,66
μείον:προβλέψεις απαξ-υποτιμ.	0,00		0,00
1α.πλατείες-πάρκα-παιδότοποι κοινής χρήσεως	<u>3.073.312,13</u>	2.259.709,25	813.602,88
1β.οδοί-οδοστρώματα κοινής χρήσεως	3.058.514,77	1.429.930,54	1.628.584,23
1γ.πεζοδρόμια κοινής χρήσεως	1.969.553,77	543.432,03	1.426.121,74
2.ορυχεία-μεταλλεία-αγροί-δάση	26.315,15	0,00	26.315,15
3.κτίρια-τεχν έργα	12.296.779,51	2.574.075,33	9.722.704,18
3α.κτιριακές εγκ/σεις κοινής χρήσεως	0,00	0,00	0,00
3β.εγκ/σεις ηλεκτρ. Κοινής χρήσεως	188.485,09	117.709,26	70.775,83
3γ.λοιπές εγκ/σεις κοινής χρήσεως	11.146,00	5.957,63	5.188,37
4.μηχανήματα	1.428.847,75	1.238.114,50	190.733,25
5.μεταφ.μέσα	1.813.475,19	1.717.739,62	95.735,57
6.έπιπλα	1.397.887,70	1.345.433,10	52.454,60
7.ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση & προκ/λές	2.567.700,30	0,00	2.567.700,30
Σύνολο ακιν/σεων	<u>60.150.188,02</u>	<u>11.232.101,26</u>	<u>48.918.086,76</u>
III. Συμμετοχές & μακρ. απαιτήσεις			
1.τίτλοι πάγιας επένδυσης		832.867,75	
Πλέον προβλέψεις για υποτίμηση		<u>4.242,76</u>	828.624,99
λοιπές μακροπρ. απαιτήσεις			0,00
			<u>828.624,99</u>
σύνολο παγ. ενεργ/κού(ΓII+ΓIII)			<u>49.746.712,26</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
I.Αποθέματα			
4.υλικά επισκευής, αναλώσιμα,αντ/κά παγίων			145.060,54
5.προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			0,00
σύνολο			<u>145.060,54</u>
II.Απαιτήσεις			
1.απαιτήσεις από πωλήσεις υπηρεσιών, αγαθών κλπ. πόρων			1.153.202,76
3.δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων			0,00
4.επιφαλείς-επίδικες απαιτήσεις		0,00	
μείον προβλέψεις		<u>220.494,80</u>	-220.494,80
11.Χρεώστες διάφοροι			1.165.149,11
12.λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών			90.776,97
σύνολο			<u>2.188.634,04</u>
IV. Διαθέσιμα			
1.ταμείο			13.873,46
3.καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			6.307.686,92
σύνολο			<u>6.321.560,38</u>
σύνολο κυκλ. ενεργ/κού(ΔI+ΔII+ΔIV)			<u>8.655.254,96</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
1.έξοδα επομ. χρήσεων			0,00
2.έσοδα χρήσης εισπρακτέα			1.296.415,35
3.λοιποί μεταβατ. λογ. ενεργητικού			0,00
σύνολο μεταβατικών λογαριασμών Ενεργητικού			<u>1.296.415,35</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>59.698.382,57</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ		Ποσά
		χρήσεως 2005
A.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I.ΚΕΦΑΛΑΙΟ		
I.κεφάλαιο		28.569.665,85
	σύνολο	28.569.665,85
II.Διαφορές αναπροσαρμογής-επιχ.		
3.δωρεές παγίων		210.12.106,94
4.επιχορηγήσεις επενδύσεων		2.675.937,82
	σύνολο	23.688.044,76
III.Αποθεματικά κεφάλαια		
3.ειδικά αποθεματικά		0,00
	σύνολο	0,00
IV.Αποτελέσματα σε νέο.		
υπόλοιπο πλεονάσματος εις νέο		0,00
πλεόνασμα χρήσεως εις νέο		0,00
υπόλοιπο πλεονάσματος προηγ.χρησεων		0,00
	σύνολο	0,00
	σύνολο ιδίων κεφαλαίων(AI+AII+AIII+AIV)	52.257.710,61
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
1.Προβλέψεις γιά αποζημίωση προσ/κού		316.12,31
2.λοιπές προβλέψεις.		844.375,07
	σύνολο προβλέψεων	875.987,38
Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
I.μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
2.δάνεια ταμειωτηρίων		3.669.981,86
3.λοιπές Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		14.204,30
	σύνολο	3.784.186,16
II.Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.		
1.προμηθευτές		1.109.528,92
5.υποχρεώσεις απο φόρους τέλη		84.401,81
6.ασφαλ.οργανισμοί		335.250,78
7.μακροπρ.υποχρ.πληρωτέες στην επόμ.χρήση		314.112,47
II.πιστωτές διαφοροι.		730.930,10
	σύνολο	2.574.224,08
	σύνολο υποχρεώσεων(ΓI+ΓII)	6.358.410,24
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1.εσοδα επόμενων χρήσεων		0,00
2.έξοδα χρήσης δεδουλευμένα		206.274,35
3.λοιποί μεταβατικοί λογα/σμοι		0,00
	σύνολο μεταβατικών λογ/σμών Παθητικού	206.274,35
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		59.698.382,57

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			
		<u>Χρήση 2005</u>	
I.αποτελέσματα εκμετ/σης			
	1.κύκλος εργασιών(κύριας δραστηριότητας)	0,00	
	2.έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	0,00	
	3.τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	0,00	0,00
	μείον κόστος κύριας δραστηριότητας		0,00
	μικτά αποτ/τα εκμ/σης		0,00
	πλέον άλλα έσοδα εκμ/σης		0,00
	σύνολο		0,00
μείον	1.έξοδα διοικ.λειτ.	0,00	
	3.έξοδα λειτουργίας δημ.σχέσεων	0,00	0,00
	μερικά αποτ.εκμ/σης		0,00
πλέον	4.πιστωτ.τόκοι	0,00	
μείον	3.χρεωστ.τόκοι & συναφή	0,00	0,00
	ολικά αποτ/τα εκμ/σης		0,00
II.πλεον: έκτακτα αποτελέσματα			
	1.έκτακτα & ανόργ.έσοδα	0,00	
	3.έσοδα προηγ.χρήσεων	0,00	
	4.έσοδα απο προβλ.προηγ.χρήσ.	0,00	
		0,00	
μείον	1.έκτακτα & ανόργ.έξοδα	0,00	
	2.έκτακτες ζημιές	0,00	
	3.έξοδα προηγ.χρήσεων	0,00	
	4.προβλέψεις για εκτ.κινδ.	0,00	0,00
	οργαν.&έκτ.αποτ/τα		0,00
μείον	σύνολο αποσβ.πάγιων στοιχείων	0,00	
	μείον :οι ενσωμα.στο λειτ.κόστος	0,00	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) ΧΡΗΣΗΣ			0,00

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

		<u>Χρήση 2005</u>	
I.αποτελέσματα εκμίσθης			
	1.κύκλος εργασιών(κύριας δραστηριότητας)	8.854.120,25	
	2.έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	2.496.613,96	
	3.τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	9.394.791,62	0,00
	μείον κόστος κύριας δραστηριότητας		15.475.236,26
	μικτά αποτίτλα εκμίσθης		-15.475.236,26
	πλέον άλλα έσοδα εκμίσθης		1612.547,47
	σύνολο		-13.862.688,79
μείον	1.έξοδα διοικ.λειτ.	8.145.287,87	
	3.έξοδα λειτουργίας δημ.σχέσεων	89.322,75	0,00
	μερικά αποτ.εκμίσθης		-13.862.688,79
πλέον	4.πιστωτ.τόκοι	126.782,77	
	μείον		
	3.χρεωστ.τόκοι & συναφή	325.147,44	0,00
	ολικά αποτίτλα εκμίσθης		-13.862.688,79
II.πλεον: έκτακτα αποτελέσματα			
	1.έκτακτα & ανόργ.έσοδα	1.011.257,76	
	3.έσοδα προηγ.χρήσεων	51.784,02	
	4.έσοδα απο προβλ.προηγ.χρήσ.	13.245,78	
		1076.287,56	
	μείον		
	1.έκτακτα & ανόργ.έξοδα	0,00	
	2.έκτακτες ζημιές	0,00	
	3.έξοδα προηγ.χρήσεων	198.744,04	
	4.προβλέψεις για εκτ.κινδ.	801.473,12	0,00
	οργαν.&έκτ.αποτίτλα		76.070,14
			-13.786.618,65
μείον	σύνολο αποσβ.πάγιων στοιχείων	2.124.542,91	
	μείον :οι ενσωμα.στο λειτ.κόστος	2.124.542,91	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΕΛΜΕΙΜΜΑ) ΧΡΗΣΗΣ			-1.474.068,11